

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A likvidált kínai kérdés.

Budapest, június 9.

(C.) *Goluchowski* nagy hatású beszéde, melyben az osztrák-magyar monarchia népeit a külügyi viszonyokban rejtőző veszélyekre figyelmeztette, hamarosan megerősítést nyert a legutóbbi időben, részint megtörtént, részint készülődő események által. Az európaiak sietnek a kínai ügy lebonyolításával és különösen az angolok — akik a szájukkal már régen meghódították Délafrikát, tényleg azonban mai nap is oly távol állnak a végleges sikertől, mint két év előtt — már komolyan kacérkodnak a békekötéssel. Világos az európai hatalmaknak az az igyekezete, hogy erejüket a távol eső világrészekből otthonukba összegyűjthessék, ami arra mutat, hogy itt, közvetlen szomszédságunkban valami, egyelőre még rejtélyes veszedelem lappang. A külügyminiszter ebből bizonyosan többet hallgatott el, mint amennyit megmondott, de az események érthetően illusztrálják beszédét.

Az első fontos esemény: *Khina kiűritése*. Németország és Franciaország visszahívták csapatainknak legnagyobb részét, Oroszország gazdag prédájának birtokában csendesen mosolyog és a többi nagyhatalmak — köztük Angolország is — kezdettől fogva csak másod- és harmadrangú szerepet játszottak.

Most a kínai ügyek lebonyolításának küszöbén visszapillantunk a kalandos vállalat változatos lefolyására. Röviden összefoglalva véleményünket: az eredmény nem áll arányban a felhasznált eszközökkel. Reális hasznuk csak az oroszoknak van, a többi komolyan angasztott nagyhatalom számadásában deficit fog mutatkozni. Németország nyeresége, legalább egyelőre, csak értékes hadi tapasztalatokból áll. E téren tényleg gazdagodott. A kínai expedíció a legnagyobb katonai vállalkozás, melybe Németország az utóbbi 30 év alatt belemért. A hadműveleti tér óriási távolsága és a meglévő alakulásokból 22000 emberről hadtest összeállítására rendkívül megnehezítette a csapatok mozgósítását és a harctérre való szállítását.

Az expedíció hadtestéhez tartozó csapatok kizárólag önkéntesekből álltak. Anyian jelentkeztek, hogy a hadügyi kormány tényleg oly kellemes helyzetbe jutott, hogy az ujonnan alakítandó csapatokhoz csak a hadsereg elitejét osztotta be.

Különös dolgok azonban nem akadnak ezeknek az elite-csapatoknak. A harcra való kedv, a dicsőségre vágyó lelkesedés, a kalandos szellem kielégítést alig talált. Nehéz, sokszor unalmas szolgálat egy messze országban, kedvezőtlen viszonyok alatt, ez volt a csapatok főfeladata. Nagy csatákról nem volt szó, csatározásokról is alig. Egyenrangú ellenfél nem volt, komoly ellenállásra a csapatok egyáltalában nem találtak. Az, a mi katonai szempontból fényes cselekedet volt: a *takui* erődítések megostomlása és *Seymour* tenger-nagy kísérlete Peking ellen, már a tömeges katonai expedíció megérkezése előtt történt meg. Ami azután következett, az inkább rendőri, mint katonai szolgálat volt és a kalandosabb lelkű katona csakhamar megunt a dolgot.

E kedvezőtlen viszonyok dacára az európai csapatok fegyelme általában véve kitűnő volt. Ami monarchiánk maroknyi csapatának magaviseletét illeti, arra nézve az egész világon csak elismerő hang hallatszott. De a németek, a franciák és az angolok sem viselkedtek másképpen, mint a katona, ha háboruban van. A háború ugyanis nagyon alkalmas arra, hogy a katonának legvadabb ösztöneit fel-

ébressze, de az ugynevezett hún-levelek példái már régen redukáltattak igazi értékükre. A német katona, ha rosszul is, de mégis tud irni és a német sajtó, úgy látszik, nem volt elég skrupulózus és szívesen engedett helyt mindenféle koholmánynak. A német katonának régi hagyományos erényei és a francia katonának régi hagyományos hibái ez alkalommal is bebizonyultak épp úgy, mint ahogy az angol bátor naivításával, az orosz praktikus ravaszságával, a japán frissen sült modern harcmodorával és az amerikai gentil lenézésével tündökölt. Tapasztaltuk most is, amit már előbb is tudtunk, hogy a hadseregek újjászervezése és a legmodernebb fegyverek rendszeresítése dacára az ember-anyag a régi. Ma épp úgy, mint száz év előtt, minden nemzet ugyanazokkal az erényekkel és gyöngekkkel lép a harctérre és ami ott dönteni fog, az nem annyira a fegyver és a rendszer lesz, hanem a népekben élő és a nép lelkében rejlő természetes katonai képesség.

Németország vezérkarának szervezete és tehetsége a kínai események alatt is kifogástalannak és kitűnőnek bizonyult. Egy nagy háborúnak célszerű előkészítése bizonyosan nagy, fáradságos és érdemes munka. Új viszonyokhoz pedig pillanatnyi gyorsasággal alkalmazkodni és előre nem sejtett nehézségeket gyors elhatározással legyőzni talán még nehezebb feladat, és készséggel be kell vallanunk, hogy a német vezérkarnak erre bő alkalma nyílt és hogy ez alkalommal is feladatának magaslatán állt. A rögtönzött mozgósítási terv minden elhamarkodás nélkül és pontosan lelt végrehajtva, a csapatok teljes számban és kellő időben érkeztek elszállítási helyeikre és felszerelésük teljesen rendben volt.

Különösen hangsúlyoznunk kell az előrelátást és gondosságot, melyben a német csa-

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(78)

— A Berger-établissement meghalt, éljen a Montyán-établissement! A kéjpalotafejedelem asszonya helyett a Kulimász báróné! És én ezeknek tartozom! . . . szólt közbe keserűen Bacó.

— Ezeknek csakugyan tartozol, — fogta fel a szót az ezredes — de fizetni nem tudhatsz egyedül. A puszított tűz, a vízáradás, az éhínség és dőghalál mind társakui kell, hogy szegődjenek és társul kell, hogy szegődjék az idő. Az idő, amely soha sem késik el, bármily lassan halad. Hogy mivel tartozol, azt megítheted, ha elvégeztem mondanivalóm. Mikor Zoe nálam megjelent, ugyanazon napon, aggódva sorsodot, összetett filléereinket hozva, megjelentünk mi is, Szenczy tábornok és én, szabad ajtánál. Nem zavartuk a csinos kalandnak gondolt pásztorórát, bár én benyitottam egyszer egy pillanatra ajtódom. Megismertem Zoet, láttam, amint kihevíült arecal, izgatottan pécéselt egy nagyobb csomagot, vagy levelet, visszahúzódtam mégis és halkán becsuktam az ajtót. Mi történt köztetek, arról nem nekem kell számot adnod. Mi csak annyit láttunk, hogy a szép fiatal leány arecán mosolylyal ugyan, de izgatott gyorsasággal távozott. A bájos jelenség leláncolt egy pillanatra. Elnéztük, amíg a kocsiba beugrott és viruló arcát kezeibe temetve elhajtott. A kapunál még egy koeisi volt, a Bergeré. Ezt hajszolták te azután a Zoe kocsija helyett. Ez ott maradt és felesomorgoltan egy pár bőrdöndel, várni látszott valamire. Kinyitottam ajtódat

és beléptünk. Veled nem volt módunkban beszélni. Szemközt rohantál velünk. Öltözéked rendetlenül összevisszahanyva rajtad, felismerhetetlen volt valami kopott fekete frakköltöny, olyan, milyet Európaszerte a pincérek viselnek. Piszkos, pécés, csak estére és csak gyér világításához való. Fejedem nem volt semmi, így hajadonfővel e nagyon is szellős ruhában rohantál ki a hideg őszi időbe. Nem tudtunk feltartóztatni. Felszakítottad az ajtót s elrohantál, bizonyonyal meg sem látva minket. Mi utánad akartunk menni, de míg szobádban tévováztunk, az ajtó újra kinyílt és a házmesternével egy választékos külsejű nő jött be. Megismertük, Bergerné volt. Önkénytelenül félrehúzódtunk. A besötétített szobában nem vettek észre. Az ablakig haladtak, felhúzták a redőnyt. Itt van! — kiáltotta örömmel Bergerné — reátéve kezét a pécéses levélre. Azután örvendezve olvasta a címet: „Szenczy Albert magánzó, volt magyar honvédtábornok urnak, Sumla.” — Ez az, jókor érkeztem . . .

— Kérem a levelemet, — dörgött Szenczy tábornok — előlépve a háttérből.

Bergernének szempillája göresösen felakadt, elsikoltotta magát és elejtette a levelet.

— Asszonyom, a kocsija vár a kapuban, szabad kikísérnem, — mondtam én a legudvariasabb hangon — gondolom Bacó barátunkat keresi, ő épp csak most rohant ki a kapun.

Bergerné megfordult, valami pénzt csuszított a házmesterné kezébe és mint a megijedt macska, tűzkarikákkal szemében indult ki az ajtón. En nyomon kísértem. El a sötét kapuközön ki a kapuig. A koeisi nem volt sehol. Udvariaságom ágaskodni kezdett.

— Azonnal bérkocsit hozok — mondtam — s mielőtt szabadkozhatott volna, már a temetőre voltam a bérkocsi-állomáson. Nem volt messze, hamar visszajöttem. Az asszony, mintha leszegezve lett volna, ott állott, ahol elhagytam. Fázott és dögérett, de nem mozdult sem jobbra,

sem balra, mintha kivettek volna belőle minden akaratot.

— Parancsoljon! — kínáltam be a kocsiba. Nagyon kellett segítenem, hogy be tudjon ülni. Becsaptam a kocsiját, odakiállítottam a kocsinak a Berger-etablissement címét. Még bepillantottam az ablakon, mintha össze lett volna roskadva az az erőteljes, szép furia . . .

Visszamentem szobádba. Szenczy ült az íróasztalod előtt, csóválgatva fejét, sok-sok pénzt számlálgatott. Leveleket, jegyzékeket vizsgált összevissza, látszott, hogy valamit sehol sem talált. A zajra, hogy benyitottam, megfordult. Mintha csak gondolatait folytatta volna, szinte boszankodva mordult felém:

— Az a könnyelmű kölyök, így kidobni ennyi pénzt, ilyen külvárosi szobában, ilyen asztalra, ilyen háznépnel és éppen az emigráció pénzét . . . Aztán ilyen számadás! Hisz itt több a pénz, mint a mennyit a számadás mutat. Légy tanum, hogy 30.000 forintot vettem át. Azt hiszem, ebből még valami Bacót illeti. Az ördög tud így leszámolni. Különbön majd elékerül . . . Így zsörtölődött sokáig az öregünk . . . Engem azonban a pénzeslevél illata ütött meg, azután a címzés, a kimutatás, mind nem a te írásod. Szép, szabályos betűk, de a „Z” mindenütt mintha görögül volna. Az asztalon a sarokban egy kinyitott könyv, kezembe vettem . . . A Byron költeményei reá nyitva a „Zoe mon sas agapo” című versre. Ugyanazon illat, mint a pénzeslevélnél, de sokkal áthatóbban. Széljegyzeten a te írka-firkád alatt ugyanaz az írás, ami a pénzes borítékon . . . Elolvastam . . . azután újra elolvastam . . . és valami szokatlan, édes érzés lepett meg. Mintha ifjúkorom minden szívárványát egy finom, limzösen összeszövevény ragyogni láttam volna . . . Athoztam a tengeren . . . En látom a finom fehér kezét, ki így tud himezni . . . fogd és olvasd . . . akkor tudod csak, hogy kinek mivel tartozol . . .

(Folytatása következik.)

patók tengerei túl való elszállításukban részesültek. Az összes tengereken szétszórtva volt német kereskedelmi hajóraj összpontosítása, a hajóknak a csapatok hat heti útjára való célszerű berendezése és felszerelése ki-tűnően sikerült és az expedíciós hadtest egészségi állapota a hosszú utazás alatt sem adott okot panaszra. Igazán hálával tartozik a német nemzetgy hadserege vezetésének, mint intéző kereskedelmi köreinek a szállítási akadálytalan lebonyolításáért. Az előbbi előrelátásának és munkaképességének, az utóbbi hazafias lelkiismeretességének száz és száz német katonára köszönheti életét és egészségét. Az angol hadsereg hasonló szállításairól egészen más nótát fujnak.

Az európai tiszteknek a kínai expedíció alatt bő alkalmuk volt hadi tapasztalatokat szerezni, vagy ha nem is éppen hadi tapasztalatot, de mindenesetre bizonyos rutint, mely mégis messzire túlhaladja a békeidőjén a gyakorlat terén szereshető tapasztalatokat. Alkalmuk is volt idegen tisztekkel, idegen csapatokkal közreműködni és szellemükkel, szokásaikkal megismerkedni. Ma, a hosszú fegyveres béke uralkodása alatt, már ez is valami. A németek különösen a törzseikhez sokkal több tisztet osztottak be, mint tulajdonképpen szükséges lett volna. Helyesen cselekedtek, mert a beosztott tiszt ott az idegen országban, idegen, sokszor felette nehéz viszonyok közt rövid idő alatt bizonyosan többet tanult, mint odahaza a gyakorlótéren néhány éven át.

A katonai számadás tehát, ami a kínai kalandot illeti, deficitel nem jár, de a politikai igen. Am, végre is annál szívesebben lezárja minden hatalom egyelőre a kínai számadását, mert valószínű, hogy már a közel jövőben mindnyájunkra komolyabb és nehezebb feladatok várnak.

BELFÖLD.

A király az osztrák delegátusokhoz. A tegnapi udvari ebédén ő felsége ismét cercelet tartott és hosszasan társalgott a delegátusokkal különböző politikai és gazdasági kérdésekről.

Dr. Vogler így szólította meg.

— Önöknek most sok dolguk van.

— Bizony felség, a delegációk és a Reichsrath felváltva tanácskoznak, el lehet mondani, hogy éjjel-nappal ülésezünk.

A király: De hát van is foganatja.

Vogler: Hála istennek; remélhetőleg így lesz ezután is.

A király: A legnehezebb feladatok azonban még hátra vannak.

Vogler: Az őszszel hozzá kell látni a nagy politikai feladatokhoz. Remélhetőleg sikerül majd megoldani azokat.

A király: Reméljük a legjobbat. Mindenesetre örvendetes, hogy a higgadt pártok összetartanak, hogy a parlamenti munka bármely felmerülő megzavarásának elejét vegyék.

Vogler: A munkaszerető pártok ezt örömmel cselekszik. És csak óhatandó, hogy a csehországi nemzetiségi béke helyreállításával biztosítani lehetne a parlament munkaképességét. (Ő felsége erre igenlően bólintott.) Felsőleg csehországi útja sokat lendíthet ezen a törekvésen.

A király: Magam is úgy remélem.

Stransky delegátussal is a csehországi állapotokról beszélt a király. E közben Stransky megjegyezte, hogy nagyon szükséges volna, ha a németek némi előzékenységet tanúsítanak a csehek iránt.

A király: Remélem, hogy a németekben az előzékenység nem fog hiányozni és hogy önökben is meglesz a kellő jóakarát.

Pacák elmondta, hogy a cseh nép mennyire örül a prágai látogatásnak.

A király: Magam is hallottam erről és csak ismételnem, hogy nagyon örvendetes, hogy újra láthatom Prágát.

Érdekes, hogy a tegnapi udvari ebédre Wolf is, Iro is kaptak meghívást és távoimaradásukat kimentették.

Libits Adolf képviselőjelöltsége. A kisjenői választókerületben, melyet négy cikluson keresztül gróf Wenckheim Frigyes nemzetipárti programmal képviselt, megalakult a szabadalvúpart. Elnöknek

egyhangúlag *Kirilyesku* Gyula kir. közjegyzőt választották meg, aki tömörülésre hívta fel a választókat és aztán lelkes szavakban esetele gróf *Wenckheim* érdemeit. Elhatározták, hogy ötven tagi küldöttséget menesztenek a Székudvarói időző grófhöz, hogy a jelöltséget tőből felajánlják neki. A küldöttség rögtön át is ment Székudvarra. Gróf *Wenckheim* kijelentette, hogy korára való tekintettel nem vállal többé jelöltséget, hanem maga helyett *Libits* Adolft, *József* főherceg zászágkormányzóját ajánlja képviselőjelöltül. A választógyűlés lelkes éljenzéssel járult hozzá az ajánlathoz és *Libits*et kiáltotta ki képviselőjelöltnek.

Szell Kálmán közönete. Amikor a *privigyei szabadalvúpart* nagygyűlése *Markhot* Aladárt jelölte a képviselőrségre, egyuttal *Szell* Kálmán miniszterelnök-höz is üdvözlő táviratot intézett. Erre a miniszterelnök ezt a választ küldte:

A *privigyei* szabadalvúpart választók lelkes hangú táviratát őszinte örömmel vettem. Elismerésük jutalmam a multért, bizalmuk buzdítás a jövőre, a szabadalvú eszmékért való lelkesedésük pedig biztosíték arra, hogy együtt fogunk küzdeni ugyanegy zászál alatt. Fogadják legmélyebb köszönetemet és üdvözlésemet. *Szell Kálmán.*

A képviselőház június 12-ikén, szerdán délelőtt 10 órakor ülést tart.

Választási mozgalom. A rétségi kerületben tegnap jelölték orsz. képviselőnek dr. *Gorove* László gattajai nagybirtokos és budapesti lakost. Gattaján gyűlt össze tizenhat községből a szabadalvú választók egy része és egyhangúlag kiáltották ki jelöltnek dr. *Gorove*t. A választók ebből az alkalomból lelkeshangú üdvözlő táviratot küldtek *Szell* Kálmán miniszterelnöknek és báró *Podmaniczky* Frigyesnek, a szabadalvúpart elnökének.

Népgyűlés a búrokért.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 9.

A magyar nép ezrei előtt beszélt a hős *De Wet* őcsese hazájának szomorú pusztulásáról. Szívhez szóló hangon vezette el lelkes hallgatóságát a Fokföldre, ahol a boerok egykor új hazát alapítottak s ahonnan félszázaddal ezelőtt menekülve a Vaal folyótól északra, mai hazájukban új tűzhelyet raktak maguknak. Majd beszélt *De Wet* János az angolok kapzsiságáról, *Jameson* betöréséről, a nyomában támadt háborúról, a boerok szenvedéseiről, az angolok kegyetlenkedéséről és tüzes szavakban felhívta a magyar nemzetet, hogy tiltakozzék a boer szabadság és függetlenség eltiprása ellen.

De Wet János mindezt hazája nyelvén mondta el, de a lelkes tömeg így is megérezte szavaiban az igazság meggyőző erejét és visszatekintve a maga szenvedéseire is, egetverő óvációkkal fejezte ki a boer követek előtt, hogy igaz rokonszenv kíséri magyar földön a boerok gízsi küzdelmeit.

De Wet szavainak gyujtó hatása alatt határozati javaslatot fogadott el a népgyűlés, amelyben tiltakozik a háború folytatása és az angolok kegyetlenkedése ellen és felhívja Magyarországi kormányát a kezdeményezésre az iránt, hogy a háborúnak vége vessék. Távirati üdvözlötet is küldtek az öreg *Krügernek*. A népgyűlés után a boer követek bejárták a fővárost és mindenütt tapasztalhatták megint, hogy ezt a földet is ugyanaz az érzés hevíti, mint a szabadságáért küzdő boer népet.

(A Kálvin-téri templomban.)

A budapesti boer vendégek ma délelőtt tíz órakor megjelentek a Kálvin-téri református templomban tartott istentiszteleten. Nagyszámu előkelő közönség töltötte meg a templom hajóit, míg a boer vendégek és kíséretük közül ott voltak: *De Wet* János és dr. *Valentin* boer parancsnokok, báró *Reibnitz* Jenő, a nemzetközi boer liga elnöke, *Szalay* Károly tanár és dr. *Sugár* Márton. Az istentisztelet alatt *Papp* Károly lelkész imájába gyönyörűen beleszólt a boer nemzet küzdelmeire isteni segítséget kérő szavait s emelkedett szellemű célzást tett egyházi beszédében is a maroknyi, de igazságos harcot vivő nemzet dicső küzdelmeire, melynek győzelmét biztosan reméli. Majd felmentek *Szász* Károly püspökhöz, ahol a boer küldöttek köszönetüket fejezték ki azért a figyelemért, hogy az istentisztelet alkalmára számukra helyeket tartottak fenn. Az agg püspök szép beszéddel válaszolt a boerok köszönő szavaira és Isten áldását kérve a boer nemzet harcaira, reménynek adott kifejezést, hogy az igazságos Isten mielőbb visszaadja hazájuk szabadságát.

Ezután a vendégek rövid kocsiakázás után a fogadóba hajtottak, hol megebédelték és aztán készülődtek a délutáni népgyűlésre.

A népgyűlés.

Már a kora délutáni órákban hőmpölygött a tömeg a Kerepesi-uton végig a keleti pályaudvar felé, a mellette levő *Tattersal*. A boer és magyar zászások egyesületek felvonulása is igen impozáns volt a főváros utóain. A népgyűlés a *Tattersal* fedett csarnokában folyt le, melyet rengeteg számu lovas és gyalogos rendőr vett körül. Öt órakor kezdődött a népgyűlés, de már négy óra előtt zsúfolásig megtöltötte a hatalmas csarnokot az érdeklődők sokasága. A csarnok jobb oldalán hatalmas emelvény volt a szónokok számára, melyen már jókor helyt foglalt *Krecsányi Kálmán*, a VIII. kerületnek kirendelt kapitánya. A türelmetlen tömeg sorából egymást követték az ilyen felkiáltások:

— *Éljenek a boerok! Éljen de Wet! Éljen Krüger! Vesszenek az angolok!*

A csarnok már tele volt emberekkel s a Külső Kerepesi-uton még folyvást beláthatatlan áradat hőmpölygött a gyűlés színhelye felé. A tömeg mintegy 50 ezer főre becsülhető, éppen ezért szinte csodával határos, hogy ebben a roppant tömegben, ahol nők is nagy számmal voltak, ebben a nagy forróságban a kivonult mentőknek az egész délután folyamán semmi dolguk sem akadt.

Míg a tömeg türelmetlenül várta a boerok megérkezését, addig ezek hosszú kocsisorban közelíttek a Kerepesi-uton a gyűlés színhelye felé. Az első kocsiiban *De Wet* úr *Hahóthy* Sándor elnökkel, míg a többi kocsiiban dr. *Valentin*, báró *Reibnitz* és a rendezőség tagjai jöttek. A kocsikon hatalmas magyar, transvaali és oranjei zászlatok lobogtak s a merre hajtottak, mindenütt bőven kijutott nekik az éljenzől. Zúgó éljenvihar fogadta a boer parancsnokokat, amint megérkeztek és elhelyezkedtek az emelvényen, és még azután is közel fél óráig tartott, míg a lelkesült tömeget le lehetett csillapítani s megkezdheték a gyűlést.

Az emelvény előtt a Ganzgyári dalárda *Hackel* N. Lajos karnagy vezetése mellett rázendített a Himnuszra, melyet kalaplevéve hallgatott a beláthatatlan tömeg.

Azután *Hahóthy* Sándor elnök lelkes s nagy hatása megnyitót mondott, bemutatva a fiatal boer vezért, *De Wet* János parancsnokot.

A közönség ujra lelkesen zúgó éljenzéssel felelt s a zaj csak akkor csillapult le, amikor *De Wet* föl-emelkedett, hogy beszéljen a néphez.

Mélyen tisztelt gyűléseket!

Nagy örömmre szolgál és megtiszteltetés részemre a magyar közönség előtt szólhatni, önök előtt, kiknek ősei századokon át szabadságukért küzdöttek. Nagy a reményem, hogy ez első gyűlés mintegy megindítója lesz egy nagyszabásu mozgalomnak, mely az összes civilizált népeket magába foglalja és népünk szabadságát és függetlenségét biztosítja.

Népm is századok óta küzd függetlenségéért. A pusztba és kietlen Fokföldre szereztek atyjaink hazát maguknak. Hosszas küzdelem után sikerült őseinknek boldogulásukat megszerezni, amikor vesztükre az angolok megismertük. Az ismeretség keserves volt nekik nézve, mert az elnyomatás az angolok részéről oly nagy volt, hogy a boerok egy nagy része, kik szabadon és függetlenül óhajtották élni, inkább otthagyták az ujonnan megszerzett hazát, ott keserves munkával megszerzett birtokukat, sem hogy szolgaságban éljenek. Feljebb vonultak a kietlen pusztaságokba, egy új, független hazát szerezni.

1852-ben a Vaal folyótól északra telepedtek meg, ott legyőzve a bennszülött kaffereket, alapították meg tűzhelyüket. De az angolok ott is ismételték szabadságunk ellen törtek. 1881-ben *Joubert* 4000 emberrel *Majuba* mellett tönkretette az angol sereget és megmutatta ezzel, hogy pártfogásukra szükségünk nincs. Helyreállott ezzel ismét nemzetünk szabadsága.

Rövid idő múlva világgá szállott ama hír, hogy hazánk földje kincsessel és gazdagsággal tele. A talált arany és gyémánt felkeltte a kapzsi angolok kincs-szomját és *Cecil Rhodes* állott az élükre. Nemsokára megjelent dr. *Jameson* az ő betörő bandájával, amint őket a német császár helyesen jellemzi. Betörése éppen új napjára esett, arra a napra, midőn a boerok a szokásos célőzészetre gyűltek egybe. *Jameson* vere-séget szenvedett. *Cecil Rhodes*, a nagy, tovább küzdött, miután sikerült neki *Milner*, a Fokgyarmat kormányzóját terve részére megnyerni. A politikában és üzletben jártas *Chamberlain* azon úrrigy alatt hogy népünk számára civilizáció hoz, az egész kincsszomjas angol nemzetet mozgositotta ellenünk.

Mi szabad nép tiltakozunk a civilizáció ilyen terjesztése ellen, de tiltakozó szavunk a pusztába kiáltó szó maradt. A harc megkezdődött. Az angoloknak azt a vadját, hogy mi barbárok vagyunk, sértett önértéssel utasítjuk vissza, megmutattuk azzal, hogy a sebesültekkel és foglyokkal embérségesebben bán-tunk, mint igen sok civilizált nemzet. Míg az angolok már a háború kezdetén oly vérlázító brutálitással jártak el, hogy *Eilandslagte* melletti harcban a sebesülteket lánzsákkal szurták le, orvosainkat elfogták, hogy sebesülteinket orvosi segély nélkül maradjanak. Midőn a kocka fordult és ők kerültek felül, sajnosan láttam saját szememmel, hogy a farmokat felgyujtották, védtelen nőket, gyermekeket és aggrokat felkötöttek.

Mélyen tisztelt hallgatóm, ne higgyék, hogy azt, amit előadok, mint elfogult, hazám szerető hü fitu, azért mondom, hogy hazám iránt a részvételem felköt-

teni akarnám, korántsem. Azt mondom el, amit az angol tábornokok jelentéseikben kormányukkal közöltek. Lord Roberts azt sürögnyögte haza, hogy rendeletet adott, hogy a vasut mentében 10 mértékindnyire az összes farnok felgyújtassanak.

Pretoria bevétele után tárgyalat Bothával, de miután ez magát megadani nem akarta, az összes boerok nejeit és gyermekeit a vadonba úzte ki. Gyálázatosabb eseményeket a világtörténet aligha mutathat fel és ezt az embert még Európa népei tisztelték és kitüntetésekkel halmozták el. Hallatlan!

Amidőn e kegyetlen férfi eltávozik, gondoskodott arról, hogy méltó utódot hagyjon ott számukra. Kitchener, a délvídek vérebe. Nemzünk becsületet harcot küzdött megátadói ellen; a sebesülteket ápolta, a tolglyokat becsületesszóra szabadon bocsátotta. Mi volt ezek ellenében a vámpír rendelte: Foglyokat nem csinálnak, azokat a kellő lóni. E kegyetlen vérlázító rendeletet fogantatosította is. Genfi szerződés, jöjjön el a te országot! Hol késik Európa, hogy e brutális ellenfelemre tiltakozó szavát? Nem kérjük Európa nemzeteit, hogy legyveres kézzel jöjjenek segítségünkre, csak arra kérjük az emberiség szent nevében, emelje fel tiltakozó szavát a barbár kegyetlenség ellen és ne engedje meg azt hogy mivel mi függetlenségünkért küzdünk, eme büntünket ártatlan események, védtelen nőink és gyámoltalan aggjaink legyilkolásával bosszúlják meg.

Sokan azt mondják, a beavatkozás már késő. A háború be van fejezve. Csálódniak ezek, mert a harc nincs befejezve, míg szabadságunk és függetlenségünk nincs kiküzdve, hogy is monda, kedves hallgatóm az önkök egyik jeles költője: *vagy visszavizsgáljuk hazánk szabadságát karunk, vagy érte küzdve egytől-egyig meghalunk.* Engedjék meg, hogy tisztelt és szellett ősz elnökünk, Krüger azon szavait idézzem, melyet három héttel ezelőtt nekem elmondott. Szavai ezek: Az angol sürgönyök annyi emberünket fogtak már el — mennyit népünk összesége sem tesz ki, annyi ágyút vettek el tőlünk, amennyi talán mindkét hadakozó félnek együtvéve sincs, annyi löszert koboztak el, mennyit két nagy hadakozó hadsereg hosszas harc alatt sem fogyaszt el. Amíg őök népek és a világ számára így hazudni jónak látják, addig szent ügyünk nincs veszélyben. Így gondolkoznak nemzetünk is, mely április 17-én Bosthofban tartott nemzetgyűlésben Steynt 5 évre újra elnökének megválasztotta. De, Anglia közvéleménye maga is abban a meggyőződésben van, hogy a háború még befejezve nincs, mert Milner maga is kijelentette, hogy Anglia bevezete ma rosszabb, mint 6 hónap előtt volt. Hat hóval ezelőtt az egész Fokföldön és Transvaal egy részében béke és nyugalom honolt, most ott is, az egész szabadállamban és Transvaalban kitört a forrongás.

Egyik barátunk a következők írja nekünk: Állapotunk szomorú két tíz között ülünk és ha este lelékszünk, nem tudjuk hogy mint angolok vagy transvaalok hajtjuk fejünket nyugalomra. Másnap azt kell figyelmeztetnünk, hogy a kormányzó palotájáról milyen zászló lóg. Láthatja tehát, hogy a harc még nincs befejezve és még idejét nem multa, hogy a boerbarátok érdekében valamit tegyenek.

Csatlakozzék tehát az egész világ társadalma, tömörüljön a világbékét szerető és óhajto nemzetek zöme egygyé és egyesült erővel, lankadatlan társadással tiltakozzék a barbár és vérszomjas hadjárat ellen. Egyedüli reményünket a népek békefényébe helyezzük, ha ez felemeli hatását tiltakozó szavát, akkor ebből szabadságát és függetlenségét szerető népünk vigaszt és erőt nyer. A szabadságtörő kormányt e tiltakozó szót elsöpri arról a poloról, amelyről nemzetünk és saját nemzete vesztét okozta.

Járjon elől tehát jó példával az a hős magyar nemzet, mely szabadságáért és függetlenségéért egy egész ezredéven át küzdött s melynek annyi hős és hű fia szenvedett vértanuhalált függetlenségéért és szabadságáért.

Eljen a magyar nemzet!

Óriási lelkesedés követte a fiatal parancsnok beszédét, amelyet dr. Szalay tolmácsolott s a hatalmas oszarnok megremegett a szünni nem akaró éljenzéstől.

Ezután Tahy Endre, az Egyetemi Kör elnöke, szép beszédben szólott a néphez s hatalmas babérszoroszt nyújtott át De Wetnek. Majd Simkó Károly műegyetemi hallgató szavalta el óriási hatással dr. Szalay Károlynak a *A Bórok* című, az alkalomra irt ódáját.

Viharos éljenzés kísérte Valentin parancsnok német beszédét is, mire dr. Szalay felhívta a közönséget, hogy adakozzék a boerok özvegyeinek és árváinak felségítésére. A nemes felhívás nyomában hamar szép összeg gyűlt össze.

A népgyűlés után ugyancsak dr. Szalay indítványára a következő határozatot hozta:

1. A népgyűlés meg van győződve a háború teljes igazságtalanságáról és ok nélkül való felidézéséről.
2. E háború felidézése és folytatása a népszabadság egyenes megsértése.
3. A választott bíróság útján való békes kiengyelítésnek szükségét érzi és a hágai békekonferencia idevonatkozó határozatának tognatosítását kívánja.
4. Mihamarább meg kell indítani a kormányoknak és közelebbi Magyarországi kormányának a közbenjárást az ellenségeskedések megszüntetése végett.
5. Tiltakozik a népgyűlés az angolok kegyetlenkedése ellen, a boer birtokok elkobzása és elhanyagolása ellen.
6. Tiltakozik a zulukafferek fölfegyvereztetése és a hadviselés szabályainak lábbal tiprása ellen.
7. Elvárja a népgyűlés a gentleman angol

nemzettől, hogy multjához méltóan erkölcsi presztíziót jog gyakorolni a kormányra oly irányban, hogy a háború befejeztessék és a boerok visszakapják sértetlen szabadságukat.

Ezután a lelkes gyűlekezet a következő üdvözlő táviratot küldte Krügernek:

Krüger Pál, Hága.

A magyar nemzet székesfővárosának polgársága nevében meghívtuk a vítész boer nép képviselőit. Együtt érzünk velük, egy nép, mely szintén századokon át küzdött létele és boldogságáért, mi felháboróssal utasítjuk vissza a nép- és háború jog megsértését s a háború dühöngése tájadalommal tölti el lelkünket. Ezért fordulunk a kontinens nemzeteihez, hogy egy választott bíróság bizsak meg az igazság kiderítésével s ezáltal a háború mielőbb szüntetéssék be. Fogadják a szabad magyar nemzet székesfőváros lakóinak szives üdvözlését.

A táviratot felolvasták a közönségnek, amit szintén hosszantató éljenzés követte.

A dalárda ezután Petőfi: Tied vagyok, tied hazám... kezdetű dalát énekelte el, mire Szalay felkérte a tömeget a csendes, az ügyszó méltó elvonulásra s azután megtörtént az, a mire még egy alkalommal volt eset: a szónok a nép előtt köszönetet mondott Pavlik rendőrtiteltelgyelölőnek, valamint a legénységnek tapintatos eljárásukért. És a nép most erősen éljenzet.

Hahóthy Sándor elnök zárószavaival a népgyűlés véget ért az óriási tömeg a boerok étetésével a legnagyobb rendben oszlott szét.

A boerok ezután kocsiba ültek s a Stefánia-utra hajtottak, hol folytonos ovációban részesítette őket a sétáló publikum. Majd a Vampetics-léle vendéglőbe mentek, ott megozsonnázta, s az estét a Wulff-cirkuszban töltötték.

A mai népgyűlés után nyomban megalakult a budapesti boer liga, mely rögtön akcióba is lép.

KÜLFÖLD.

Botrányhajza Franciaországban. Lur-Saluces grófot tudvalevően elfogatta a francia kormány s perbe fogja orléánista izgatásai miatt s amiatt is, mert kiutasított létére vissza mert térni az országba. A francia rojalisták és antiesemíták ezt a pört fel fogják használni a legélénkebb botrányrendezésre. Maga az elűzött és visszazatárt gróf adja rá a jó példát. Lur-Saluces ugyanis eddig nem kevesebb, mint száz tanut jelentett be, ezeket mind meg akarja idéztetni, hogy a zenebona mentül tovább tartson. A tanuk közt szerepel *Déroulède, Habert, Guérin és Buffet* is, tehát egy sor szemenszedett botrányhős. Az előbbi három a száműzetés kenyerét eszi s nem valószínű, hogy a francia kormány *salvus conductus* ad nekik. A rojalisták arra is föl akarják használni a pört, hogy végezzenek *Déroulède*-del, aki az orléanski herceg egy bizalmas emberét azzal gyanusította, hogy denuncálásával megakadályozta az államesnyit. Gróf Lur-Saluces mindjárt a tárgyalás elején elő fogja adni azt az *ultranacionálista antisemita programot, amelyet az orléanski herceg a jövő évi képviselőválasztásokra kidolgozott.* Ez a programm felvilágosítást nyújt majd arról is, hogy miért mondott el *Buffet*, az orléanski herceg titkára, állásáról.

HIREK.

Budapest, június 9.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 31-én új előfizetést nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Kinevezés.** Dr. Bókay János címzetes egyetemi rendkívüli tanárt 6 felsége tényleges egyetemi rendkívüli tanárrá nevezte ki. A kinevezésről szóló hír a hivatalos lap legközelebbi számában jelenik meg.

— **Delegációsális ebéd.** Bécsből táviratozzák, hogy gróf *Széchenyi* Gyula, 6 felsége személye körüli miniszter ma este 7 $\frac{1}{2}$ óraker a magyar delegáció tagjainak tiszteletére ötödik ebédjét adta, amelyre hivatalosok voltak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, gróf *Szapáry* Gyula és *Szilágyi* Dezső, a magyar delegáció elnöke és alelnöke, gróf *Andrássy* Tivadar, gróf *Ap-ponyi* Albert, báró *Bohus* Zsigmond, *Brankovics* György patriárka, *Gyurkovics* György, *Mohay* Sándor, *Rakovszky* Géza, *Rakovszky* István és gróf *Zichy* János de.egátusok, továbbá *Vértesy* Géza miniszteri tanácsos, dr. *Máriaffi* Dávid, dr. *Rény* Ferenc és *Wocher* Miklós osztálytanácsosok, dr. *Hazay* István miniszteri titkár, *Marsovszky* Móric és dr. gróf *Niczky* Pál miniszteri fogalmazók.

— **Hadnett, a trónkövetelő.** Az angol trón számos trónkövetelői sorába újabban egy *Hadnett* nevű amerikai ügyvéd is beállott. A Stuartok bőséges véreből az ő ereiben is eszörge-dez egy pár csöpp s így a newyorki ügyvéd jogot formál arra, hogy Edvárd Király örökébe léphessen egykor. A kalandos eszmét a trónkövetelő ügyvéd a kellő helyen akarja diadalra juttatni s a napokban indult el Amerikából Európába, hogy ott bizonyítsa a trónra való jogát és igényét. A trónkövetelő első állomása Páris lesz, ahol egy genealogusokból alakított bizottság előtt hiteles okmányokkal fogja igazolni, hogy a Stuartoknak ő az egyenes, sőt legegyszerűbb le-származottja.

— **Ifjabb Ábrányi Kornél betegsége.** Ifj. Ábrányi Kornél országgyűlési képviselő állapotában mint örömmel értesültünk, a mai napon tetemes javulás állott be; a beteg az elmúlt éjszakát sokkal nyugalmasabban töltötte, mint az előbbi, ma pedig könnyebben érezte magát s a seb által okozott fájdalmak csillapodtak. *Herczel* tanár, ki a sebet mindennap megvizsgálja, ma kifejezte azt a reményességét, hogy újabb operációra talán nem lesz szükség mert az eddigi szimptomák szerint sikerült megakadályozni a méreganyag további terjedését. A beteg képviselő iránt széles körben nagy a részvét és érdeklődés. Báró *Féjérváry* Géza honvédelmi miniszter naponta telefon utján tudakozódik a Herezel-szanatóriumban Ábrányi Kornél állapota felől, igen sokan adják le a betegnél névjegyüket, számosan pedig személyesen látogatják meg; legutóbb a többi közt *Bothly* Zsolt, *Pertik* Ottó, *Müller* Kálmán, *Hertzka* Tivadar látogatták meg a beteget. A *lengyeltóti* kerületből pedig, amelyet Ábrányi az országgyűlésen képvisel, nap-nap után nagy számmal jönnek a táviratok és levelek, amelyekben a képviselő állapota felől tudakozódnak s neki minél gyorsabb felgyógyulást kívánnak.

— **Kossuth Lajos szobra Monorán.** A monoriak is szobrot állítottak Kossuth Lajosnak és vasárnap leplezték le messze vidékre szóló ünneppéggel. A szobor, amely márványtalapzaton álló alakban tünteti föl az új Magyarország megteremtőjét, *Gerenday* Béla szobrász műve és ha nem is támaszt nagy igényeket, mégis művészi kifejezést juttatja a derék monoriak kegyeletét. A szép ünneppégre nagyon sokan rándultak ki Monorra a fővárosból; ott volt *Kossuth* Ferenc vezetése alatt a függetlenségi párt több tagja is, köztük *Lukács* Gyula, a monoriak népszerű képviselője, *Kolozsvári Kiss* Miklós, *Pichler* Győző, *Karabás* Béla. A nagyváradi és ceglédi függetlenségi párt küldöttséggel képviselte magát. A pályaudvaron a község előjárósága és a rendező bizottság fogadta a vendégeket. *Kossuthot* *Dvorzák* állami tanító üdvözölte, mire a vendégek behajtottak a városba. Előttük bandérium lovagolt s a fellobogozott házak mentén mindenütt lelkes közönség üdvözölte *Kossuthot* és képviselőtársait, akik a többi vendégekkel együtt a kaszinóban gyűltek össze. Ott *Balla* Lajos református lelkész üdvözölte *Kossuthot*. A kaszinóból a menet a főterre vonult, ahol a szoborleleplezés ünnepe lefolyt.

Az ünnep a dalkör *Himnuszával* kezdődött és a sok ezer löny közönség ábaitos csendben, fedetlen fővel hallgatta a nemzeti imádságot. Majd *Balla* Lajos lelkész elmondta megnyitó beszédét, mire *Lukács* Gyula mondott emlékbeszédet. lendületesen a nap alkalmához illően. E közben lehullt a lepel a szoborról s mikor a nép megpillantotta *Kossuth* Lajos alakját, perekegig zugott az éljenzés. Azután *Kossuth* Ferenc mondott köszönetet a megindító kegyeletért.

Most *Pósa* Lajos lépett az emelvényre s nagy hatás mellett elszavata megkapó alkalmi kötetményt. Ime két igen szép strófiája:

Halljátok-e a magyar föld
Sive dobbanását?
Halljátok-e, mint én hallom,
Nagy, mély sóhajtatását?
Zug az erdő, zug a mező,
Reszket a vadróza.
Örömkönnyet harmatozik
A végtelen róna.

Oh én népem, magyar népem,
Te szabadság népe!
Bilincs nélkül, büszkén lépj majd
Az Isten elébe.
Ha kérdi: „Hogy sáfarkódtál?”
Mondd: „Mindig harcoltam!
Kossuth Lajos édes apánk
Katonája voltam!”

Viharos éljenzés zugott a kötetmény elszavalása után és a nép perrengő ünnepele *Pósa* Lajost is. Majd felzendült a *Kossuth-nóta* és az egész tömeg énekelte szívvel, érzéssel:

Ha meg egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni.

Azután *Huppert* Gyula, a szoborbizottság tagja átadta az emlékművet a közönség gondozásába, végül *Balla* Lajos ref. lelkész rövid, de emelkedett szellemű beszéddel berekesztette az ünneppéget és a közönség a *Szózat* magasztos hangjai mellett szétozszott.

Az ünnepség folyamán több koszorút helyeztek el a szoborra. Délben a kaszinóban ünnepi diszlokáció volt, amelyen lelkesen ünnepelték *Kossuth* Ferencot és *Lukács* Gyulát, a kerület képviselőjét.

— **Bucsuos rendőrtisztviselői.** *Mohár* Lajos államrendőrségi tisztviselőt kinevezték korponai rendőrkapitánynak. Ebből az alkalomból fényes bucsuomárára ültek össze az államrendőrség tisztviselői a főváros egyik kiránduló helyén. A kártársak lelkes ovációk között bucsuztak el a rokonszenves tisztviselőtől, aki pohárköszöntőjében *Rudnay* Béla főkapitányt ültette. A fényes lakoma során még *dr. Török* Sándor fővárosi ügyvéd mondott köszöntőt, méltatva *Ródey* Miklós rendőrkapitány, főkapitányi titkár érdemeit.

— **Diszpolgárság akadályokkal.** London oityje korlátlanul impresszionabilis. Nem sokat latolgat, de meg az első érzése után. Csak így eshetett meg, hogy sir *Alfréd Milner*, Délafrika kormányzóját diszpolgárává választotta, holott felette kétséges, vajjon sir *Milner* egyáltalán igazi angol állampolgár-e. Ez a kérdés akkor tolt fel, amidőn *Viktória* királynő *Milner* Anglia lordjává és peerjévé nevezte ki. Akkor akadt egy szókimondó hírlap, amely ennek a kinevezésnek törvényességét alaposan kétségbevetta, még pedig a következő argumentumok alapján: Sir *Milner* nagyatya neüssi német kereskedő volt. Német lányt vett feleségül, a házasságból 1830-ban fia született, akit *Károlynak* kereszteltek. Ez Bonban nevelkedett és egyetemi hallgató korában házassodott meg. Ez a *Milner* Károly 1861-től 1867-ig Londonban orvosi gyakorlatot folytatott. De ismét visszament Németországba, ahol 1872-ben a tübingeni egyetemen az angol nyelv rendkívüli tanára lett. Most már kiderítettlen kérdés, vajjon *Milner* Károly fia, a mostani dél-afrikai kormányzó született angol-e vagy csak naturalizált. Az angol uralkodó ugyanis peerré csak született angol állampolgárt nevezhet ki. Ezt a törvényt azért hozták, mert *Vilmos* király annak idején sok angollá vedlett hollandi urat nevezett ki peerré, amit az angolok megsokaltak. Ez a törvény ma is érvényben van.

Különbö *Milner* kormányzó különböző kifüntései nagyon szomorú hátterűk. Hisz maga *Milner* azt mondta Angliába érkeztek, hogy a személyét érő kitüntető fogadtatásra égető szükség van, ha egyébert nem, ugy a „nemzetközi politika szempontjából.” Erre szekundált a dél-afrikai háboru tulajdonképpen kezdeményezője, *Chamberlain*, aki zöngő dicsériáddákkal halmozta el dél-afrikai terveinek hűségese munkatársát, *Milner*t. A kormányzó „kifüntése azzal veszi értékét, hogy ő maga rendelte meg.

— **Az ország népessége.** Április hónapban, mint a központi statisztikai hivatal legújabb kiadásában olvassuk, 60 371 gyermek született Magyarországon, ezek közül holtan 1283. Meghalt 43 920 ember, a szaporodás tehát 16 450, ami a múltév megfelelő időszakához képest 2 909 főnyi emelkedést jelent. Legmagasabb a születések aránya a Tiszántúl, a legalacsonyabb a Dunántúl, a vármegyék közül Szabolcs az első, az utolsó helyen Nagy-Küküllő vármegye áll. A városok közül a születések számaránya tekintetében Szabolcs áll az első helyen, az utolsón Zombor. A halandóság a legnagyobb volt a Tiszántúl és a legkisebb a Dunántúl. A vármegyék közül *Trencsén* adja a legkedvezetlenebb, *Ungvármegye* a legkedvezőbb arányszámot, a városok közt *Újvidéken* volt a legkevesebb és *Zomborban* a legtöbb haláleset. A szaporodás a Tiszán innen a legnagyobb, *Erdélyben* a legkisebb. A megyék közül *Szabolcs megye*, a városok között *Komárom* szaporodott a legjobban. *Pécs*, *Baja*, *Zombor* és *Pancsova* városokban a halálesetek száma fölülmulta a születéseket. 121 községben a halálozások ütel fölülmúltak a születéseket, közülök 12-ben egy születés sem volt.

— **Ünnepelt elnök.** *Miskolc*ban lelkesen ünnepelték ma *dr. Grósz* Józsefét abból az alkalomból, hogy huszonöt éve elnöke az izr. nőegyletnek. A nőegylet diszgyűlésén a vármegye és a város is képviselve volt és pedig báró *Vay* főispán. *Tarnay* alispán, *Soltész* polgármester által. Ott volt még *Nachodszky* tábornok, *Vajna* ezredes a tisztikkal. A jubiléus *dr. Rosenfeld* és *dr. Spira* lelkészek és *dr. Korányi* nőegyleti tag üdvözlöttek. A tárgyeylet, az izr. hitközség, az iskolaegylet, a tüzoltóság és még számosan emléktárgyakkal, virágokkal és lelkes tüntetéssel halmozták el a köztisztelőben álló urnát.

— **Franciaország vörös esalogánya.** *Avignon* közelében a napokban hunyt el *Bordas* Róza, a második császárság egykor ünnepelt ohansonetteje. Ő merete először nyilvánosan a színpadon énekelni a marseillaisot s a nép megtisztelte a vörös esalogány melléknévvel. Nem tanult ez a lány sohasem énekelni, de olyan csodás talentuma volt, hogy *Planquette*t, a kiváló zeneszerzőt is inspirálta s ez zenét irt a szép Róza hazafias és forradalmi szövegeire. És Róza hazafiasága jól jövedelmezett. A vörös esalogány óriási vagyont gyűjtött. De sorsa őt is utóleré. Férjhezment. S a férje — egy provençei gitárjátész — minden vagyonát elverte. A részeges férj

azonkívül még vörösré is verte néha a esalogányt s a dolog vége válás lett. S öreg napjaira a kis Monteux nevű faluskában húzódott meg a hajdan ünnepelt diva s ott éledgett abból a kis nyugdíjból, amit hajdani direktora, aki általa nagy vagyont szerzett, kegyelemből adott neki. Egyetlen szórakozása a templomjárás volt it. Maga sűpörte ki naponta a kis templomot s e szolgálataért azt kérte az egyháztól, hogy halála után tüzékek ki minden esztendőben a nagy nemzeti ünnepet azt a féltve őrzött zászlóját a torony csucására, amelyet ő fénykorában olyan sikerrel lengetett.

— **Gyémántjubiléumos pásztor.** *Szebellő* nógádmegyei községben friss jó egészségben él a pásztorok Matuzalemeje. Hőféhér színezűst a haja, szinanyra a szive és hűsége a szűlfalujára iránt. Hatvanesztendőnél több, mióta az ő túlke költögeti hajnalját a szebellői menyecskeket, mert hatvan nehéz esztendő óta ő hajtja ki a község gulyáját. Most az öreg pásztor nagy tisztesség éri. A kis existenciához oly nagy hajlandósággal való *Darányi* földmívelésügyi miniszter, aki keresve-keresi a munkások és eselések sorában a hűségost, rátalált a szebellői öreg gulyásra. És felterjesztésére a király özüst érdemkereszttel díszíteti a gulyás viharlátót, esőtől ázott, napszitta szürét. A szebellői gulyás kitüntetését a hivatalos lap velünk egyidejűleg adja tudtúl. A karámok, a gulyák mellett pedig legendás híre kél a dolognak. Az érdemnek kis existenciánál való emez elismerése gyöngéd, nemes, meg okos is. Mert a megbecsültetés növeli ezek jóra való törekvését.

— **Victoria Regia.** Az Üllői-uti egyetemi botanikus-kert messzé idegenből ideszakadt vendége, a Victoria Regia az idő előtt beállott hőség következtében rohamosan fejlődik. Tavának tükrén egyre terjeszkedik és bontja hatalmas leveleit. Virágzása is korábban várható ez idén, még pedig már a jövő hónap elején. Az egyetemi botanikus-kert eddigéig csak hétköznapokon volt nyitva és így a hétköznapokon elfoglalt község sohasem tekinthette meg. Hogy a növénykert megtekintését lehetővé tegyék, az egyetem elhatározásából és *Wlassics* Gyula miniszter gondoskodásából a kert az idén is úgy, mint tavaly a nyári hónapokban ünnepnapok és vasárnapok délelőttjén nyolctól tizenkétig mindenki számára nyitva lesz.

— **Házasság.** *Harsányi* Kálmán Rákospalotáról eljegyezte *Naibert* Arankát Újpesten.

— **A megrendszabályozott automobil.** *Rudnay* Béla főkapitány június hó 6-iki kelettel rendeletet adott ki, amely az automobilokat megrendszabályozza. Az üdvös intézkedések a forgalom gyors lebonyolítását és a gyalogjárók védelmét előozzák. Fontos intézkedés a többek között az, hogy csakis olyan automobilhozható forgalomba, amelyet a főkapitány által megbírtott bizottság, egy műegyetemi tanár, a magyar automobil klub egy tagja és a főkapitányság egy kiküldöttje forgalomképesnek nyilvánít. Automobil csak az vezethet, aki a fennemlített bizottság előtt sikerrel vizsgázik. A rendelet többi pontjai a forgalom lebonyolítására vonatkoznak.

— **Labori az angolok közt.** A Hardwick Society évi közgyűlése alkalmából rendezett banketten megjelent Londonban Labori, Dreyfusnak hírneves védőügyvédje is. Jelen voltak gróf *Hardwick*, a lordkancellár. Anglia jogászvilágának kitűnősegei, a karzokat pedig hűgryek foglalták el a kiknek körében Labori neje volt az érdeklődés központja. Labori kétszer beszélt, előbb angolul köszöntte meg a szives fogadtatást, azután francia nyelven fejtegette a politikának bomlasztó és az igazságszeretnek összeorrasztó hatását. A politika ellenségek ké teszi a jóbarátokat, az igazságérzet pedig eloszlatja a differenciálta ember és ember, nép és nép között és egymáshoz fűzi azokat, akik előbb mint ellenségek állottak egymással szemben. Felköszöntöje végén ültette az angol bírói és ügyvédi kart, akiknek jelenlévő képviselői közül többen Laborira, mint az igazság legbátrabb katonájára emeltek poharat.

— **A robbanás áldozata.** Csütörtökön történt, hogy a Gschwindt-gyárban a szeszszinonító kamarában egy kazán fölrobbant és a kiesapott láng *Hatarovszky* György szeszifőzőt össze-vissza égette. A szerencsétlen embert a Rókus-kórházba vitték, ahol az éjszaka meghalt.

— **A feleség bosszúja.** Nagy János hajdu-böszörményi lakos összeveszett a feleségével s megverte. Elkéseredésében felesége feljelentette, hogy nagyanyját, özvegy Cs. Nagy Istvánnét két évvel ezelőt meggyilkolta azért, hogy a temetkezési egyesületektől a körülbelül 1200 koronát tevő biztosítási összeget felvehesse. Az asszony állítása szerint férje előbb égett paprika füstjével akarta elemészteni az öreg asszonyt s mikor az ablakon keresztül menekülni akart, feldühödött unokája megfojtotta. A feljelentésre Nagy Jánost letartóztatták, az öreg asszony holttestét exhumálták s Izso királyi törvényszéki orvos a vádlott jelenlétében felboncolta. A boncolás igazolta az asszony állítását, mert a kiásott holttest gégeje teljesen

össze volt roncfolva és világosan mutatta az erőszakos megfojtás nyomait. Nagy István e miatt tovább is fogva maradt és a büntvizsgálat folyik.

— **Az erlangenai hagyatéék.** A *Frankfurter Zeitung* megcáfolta azt a hírt, hogy a bajorországi *Erlangenben* egy *Tauber* Lajos nevű magyar földbirtokos harmincezer márkát hagyott Heine szobrára. A *Fővárosi Tudósító*, amely a hírt először közölte, most azt jelenti, hogy *Tauber* nem bajorországi, hanem a rajamenti Erlangenben halt meg s így a német lap cáfolata tévedés. A szobor ügyét a rajamenti Erlangen város tanácsa június 19-iki ülésén fogja tárgyalni. Néhányan ellenzik ugyan a tanács tagjai közül, hogy a szobor föllállítására a város engedelmét adjon, de az ifjú Németország hívei határozottan állást foglalnak a szobor föllállítás mellett. *Dahn* Félixet, a berlini Göthe-Egyesület elnökét, továbbá néhány író és politikus nyilatkozásra kértek ebben az ügyben, de legtöbben kitértek a válasz elől. *Nordau* Miksa a szobor föllállítása mellett nyilatkozott, bár Heine szorinte gyakran megsértette a német nemzet érzületét, de költő volt, aki a költői szabadsággal élt, amikor kigunyolta nemzete hibáit.

— **A resioal sztrájk.** *Resicáról* táviratozzák: A Budapestről visszaérkezett küldöttség a ma délelőtt tartott gyűlésen számolt be utjáról. *Veitl* Béla igazgató kijelentette, hogy addig nem tárgyal a sztrájkolokkal, míg munkába nem állanak. A munkások elhatározták, hogy holnap nem dolgoznak és ügyük védelmére az országos ipartanácsot kérik fel. Tegnap fizetésnap volt s ezért rendezavarástól félték, de a nyugalmat nem zavarták meg.

(x) **Magyar Thomas-salak.** Gazdaközönségünknek most kedvező alkalma nyílik olesó és jó thomas-salakhoz jutni. A műtrágyaiparban jól ismert budapesti Satori cégnek (IX. Dandár-utca 25.) sikerült egy bizonyos mennyiségű magas phosphortartalommal bíró thomas-salakot magának biztosítani és ezt kitűnő árban becsátja a gazdaközönség rendelkezésére. Minthogy azonban a mennyiség nem túl nagy, jó lesz, ha a gazda idejében lát annak lefoglalásához, nehogy ezt a kedvező alkalmat elmulasztassa.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Gazdák és kereskedők** szákokat és ponyvát a legolcsóbban vásárolhatnak a Fischer-féle szákö- és ponyvagárban, Budapesten, Nagykoronatsa 18. Repeponyvak. Ponyvakölcsönző-intézet.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Növendékszínészek vizsgálati előadása.** A Népszínház-ban ma délután *Rákosi* Szidi asszony színésziskolájának növendékei tartották vizsgálati előadásukat. A drámai szakon lévő növendékek Shakespeare *Hamlet*-jének egyes jelenéseiben, az operetszakon lévőek pedig egy sereg kupléban és operett-énekszámokban mutakoztak be. Az iskola drámai starja, aki úgy egyéniségének érdekessége, mint színpadra természetesen tekintetében messzé kimagaslik a drámai növendékek közül, *Kacziány* Viola kisaszszony. *Delilának* egy felvonásában láttuk a kisaszszonyt, a *Fejlett* hősön szerepében s kétségtelenek tartjuk, hogy erre az ifjú hűgryre kiváló szerep vár a magyar drámai színpad jövőjében. Nem mintha már most kész művésznő volna de olyan ritka kvalitásai vannak, amelyek vezető szerepre kvalifikálják a jövőendő színvívészetében. *Kacziány* kisaszszony elegáns, szinte fascináló megjelenés a színpadon, mondhatnók, kiváló művészyéniség, amely még nem jutott öntudatára s a melynek most még csak a halvány elővonalai mutatkoznak. Beszélő organuma és játékmódora egyaránt azt a benyomást keltik, mintha jéghideg lenne, de csak a felületes szemléletben, — ez alatt a jégburok alatt, úgy sejtjük, az érzések forró lávája kavargó, amely öntudatra jutva, nagy művészi hatásokban fog megnyilatkozni. Nem ok nélkül foglalkozunk ilyen hosszasan ezzel az ifjú növendékszínésznővel, — egy kiváló drámai hősöt sojtunk benne, akire a magyar színészetnek szüksége lesz a jövőben s nagyon sajnálnók, ha nem jutna olyan színházi ember kezébe, aki, mint a szobrász a nemes márvány-anyagból, klaszszikusan tökéleteset faragjon belőle. Nem könnyű feladat persze, de az eredményt tekintve, minden fáradságra érdemes. Az iskolának egy másik nagyon figyelemreméltó női tehetsége *Polgár* Ilona kisaszszony, aki *Ofeéliában* szépen esengő organumával, alakjával és intelligenciájával valló játékaival nagyban leküti az ember érdeklődését. Ezzel a két starral aztán — igaz, hogy nem az alacsony nivóju színésziskolások mértékével mérünk, — ki van merite az, ami értékeset a drámai szakon a mai vizsgálati előadáson láttunk.

Az operett terén az iskola legnagyobbbrész a most divatos angol tánc-operett irányában halad, a mit őszintén szólva, nem látunk szivesen, mert eleve kizárja a nemesebb művészi irányban való fejlődést.

Mindazonáltal ezen a szakon is kiállított az iskola néhány, egy vagy más tekintetben figyelemreméltó tehetséget. Legtöbbre értékeltük Vidor Laura kisasszonyt, aki Hoffmann meséiből a *Babadal-t* és egy *Madárdal-t* énekel nagyon kellemes és tisztán csengő szoprán hanggal és eléggé szép technikával. Hang dolgában figyelmet érdemelnek még *Bányai Stefánia*, *Véghelyi Aranka*, *Végh Gizella* és *Jámbor Ilona*. Az utóbbi kettő igaz szubrett-temperamentumot mutat s ha egyéb kvalitások hiánya nem fog akadályokul szolgálni, kiforrottatják magukat valamivé.

Rákosi Szidi asszony iskolájának vizsgálati előadása az idén is mindenestre arról győzött meg bennünket, hogy hasznosan szolgál a színészet jövőjének s ha a benne működő mesterek nem mindig felelősek is a színész-anagy minőségéért, egy kétség-telen, hogy az iskolába kerülő igazi tehetségek fejlesztése és képzése ebben az iskolában jó kezeken van.

A vizsgálaton jelen volt közönség nagyon meleg tapsokkal jutalmazta Rákosi Szidi asszonyt és Szabados Béla énektanárt, akik növendékeikkel a lámpák előtt is megjelentek. (M—s.)

**** 1793. A Fővárosi Nyári Színházban** ma adták harmadszor *Meurice A rémuralom* című drámáját. A zsúfolt ház közönségére ma is megrázó hatással voltak a dráma izgalmas jelenései és a főbb szereplőket nyílt színen is megtapsolták. Technikai akadályok folytán a *Rémuralom* ezen a héten lekerül a műsorról, de a jövő hét néhány napján újra előadják.

**** Blaha Lujza Kassán.** *Kassáról* táviratozzák: *Blaha Lujza* tegnap *Felhő Kláriban* lépett fel, ma este pedig a *Tündérlak Magyarharbon* című darabban befeljezte vendégszereplését. A közönség lelkes óváciában részesítette a művésznőt. Az előadásokra Iglórol, Lőcséről és a Szepességből is számosan jöttek el. Blaháné holnap visszautazik Budapestre.

**** A Magyar Színház kapuzárása.** A Magyar Színházban jövő vasárnap, június 16-ikán lesz az utolsó előadás ebben az évadban. Az utolsó hét műsorát az igazgatóság úgy állította össze, hogy hejlet talájanak benne a színházban az utóbbi időben legnagyobb sikert ért darabjai. Hétfőn és szerdán a *denevér* játszik; csütörtökön *New-York szépe* kerül színe *Turchányi Olga* vendégszereplésével, aki már tavaly is nagy sikerrel lépett fel ebben a darabban, szombaton pedig ugyancsak a *New-York szépe*ben *Ledószky Gizella* bucsuzik nyári szabadsága előtt a közönségtől. A hét többi napját, kedd kivételével, amikor *Szulamit* kerül színe, *Az írek* foglalja le. Audran e nagysikerű operettje pénteken és vasárnap kerül színe, a kettős női szerepben *Szojer Ilonkával*, akinek vasárnap, június 16-ikán lesz a bucsufellépte.

**** A Népszínház premiéréje.** Kedden, e hó 11-ikén kerül először színe a Népszínházban a *Milliók a hó alatt* című regényes színmű, melyet G. Ch. Murray után *Bálint Dezső* dolgozott át magyarra. A főpróbát hétfőn délelőtt 10 órakor tarták meg. Az érdekes részletekben bővelkedő látványosság több szerepeinek kiosztása a következő: Briggs detektívtulajdonos: *Szirmai*; Harding kereskedő: *Horváth V.*, Edt. leánya: *Fedák Sári*; Tomkins, Saylor, Gay, betörők: *Szabó A.*, *Tollagi*, *Kovács M.*; Pellő *Siposné*; Kata: *Kápolnai Irén*; Davis kapitány: *Ujváry*; Dawson tanár: *Szerdahelyi*. Az új darab a hét egész folyamán műsoron marad s csak pénteken váltja től a *Lili* utolsó előadása, amelyben *Ványi Klára* utoljára lép föl nyári szabadsága előtt.

**** Hangverseny a Svábhegyen.** A jövő hét szombatián tartja meg az *Országos Női Gyorsíró Egyesület* a svábhegyi Eötvös nyaralóban hangversenyét. A hangverseny műsorán a lefolyt színházi szezon leg-sikerültebb dalaival szerepelnek *Bójár Teruska*, *Kápolnai Irén*, *Alpár Irén*, *Rózsa Gizella*, *Kenedich Kálmán*, *Kiss Mihály*, *Kovács Mihály*, *Raskó Géza*, *Inkey Gizella*, *Áldásy Iza*, *Biró (Burger) Ilka*, *Pfeiffer József* és *Somló Endre*. *Pakots József* *Az örök* thema címen humoros felolvasást fog tartani. *Otvös Leo* ünnepi prógust irt. A hangversenyre, melyet kedvezőtlen idő esetén is megtartanak, személyjegyek 3 koronáért, családjegyek 6 koronáért válthatók *Kaiser Gizella* elnöké (Kazinczy-utca 3. sz.) és *Uppimay Ilona* főpénztárosnál (Sziv-utca 9. sz.) valamint a logaskerekű vasúttársaság pénztáráinál. A közönség rendelkezésére a mulatság napján több különvonat áll; a fogaskerekű vasut pedig 60 filléres kedvezményes menet-térti jegyeket ad ki.

**** A titkár darabja.** A párisi *Antoine*-színház titkára, *Marcell Lugnet*, a napokban elhagyta állását és pedig egy eléggé különös ok miatt. A színház ugyanis egy háromfelvonásos darabját fogadta el előadásra s a Francia Szérszók Egyesülete alapszabályainak van egy paragrafus, amely úgy intézkedik, hogy az igazgatónak, a titkárnak és a rendezőnek annál a színháznál, amelynél ezt az állást betöltik, nem szabad előadni darabját. *Lugnet* titkár tehát, hogy darabja az *Antoine*-színházban előadásra kerülhessen, elhagyta állását, de mielőtt elment volna lekerült a műsorról, ismét eloglajla helyét. *Lugnet* titkár minden valószínűség szerint óhajta, hogy ez minél később következzen be.

**** Paderwasky-premiér Lembergben.** *Paderwasky* lengyel zongoraművésznek *Manru* című operája a napokban *Lembergben* is bemutatásra kerül. A világhírű művész maga is ott lesz a bemutatón s ebből az ötletből honfitársai nagy ünnepségekben fogják részesíteni.

**** Egy szubrett, aki lovakra fogad.** Sok szubrett van, aki a lóversenysportnak szenvedélyvel hódol, de aligha lesz köztük még egy, aki ebben a tekintetben *Edna Wallace* kisasszonnyal, a *new-yorki Casino-Theatre* szubrettjével, felvehetné a versenyt. És pedig nemcsak a sportszereplés, hanem különösen — pénz dolgában. Az említett *Casino-Theatre*-ben ugyanis már vagy két év óta a *Florodora* című operettet adják zsu-tól házak előtt, ünneppapokon kétszer is: délután és este. Legutóbb történt, hogy egy ilyen délutáni előadás összeesett egy lóversenyyel, melyen a Broklyn-handicap sorsa dőlt el. *Edna Wallace* kisasszony semmi áron sem akart elmaradni erről a futamról s a verseny előtt egy nappal beállított az igazgatójához és átadott neki egy ezerhatszáz dollárról szóló chequet s azótt ekképpen:

— It van egy délutáni *Florodora* előadás átlagos jövedelme! Ennélfogva a színház nézőtere a holnap utáni előadásra kizárólag az enyém s azt tehetem vele, amit akarok. A színház tehát zárva marad, mert semmi szin alatt sem maradhatok el a versenyről.

Es a színház csakugyan zárva maradt. *Edna Wallace* kisasszony egyébiránt azt állította, hogy a Broklyn-handicapr olyan tipje van, amely tisztelesen behozza neki az igazgatónak adott jelentékeny summát.

**** Franciák Bayreuthban.** Párisban arisztokrata hölgybizottság alakult, amely azt tette feladatává, hogy új francia művészeknek lehetővé tegye az idei *bayreuthi* Wagner-előadások látogatását. A bizottság élén *Wolkenstein* grófné, a párisi osztrák-magyar és *Radolm hercegné*, a párisi német nagykövetség felesége áll. A bizottság e hó 11-én *Bearn* grófné palotájában hangversenyt rendez, amelynek jövedelméből a költségeket fedezni akarják.

**** Sada Yacco Londonban.** Londonban a napokban kezdi meg vendégjátékait a „japan Duse“-nak nevezett *Sada Yacco*. A társulat, amelynek igazgatója *Kavakami*, a japán tragika férje, a *Coronet-színházban* fog játszani.

**** Drámaírók párba.** *Marco Praga*, az ismert olasz drámaíró párbaírta hirtve ki *Adolfo* *Re Ricardit*, aki szintén a színpadi szerzők közé tartozik. A kihívásra egy éleshangú polémia adott okot, amelyet a két szerző az *Arte drammatica* című színházi folyóiratban egymás ellen folytatott. *Marco Praga* segédei *Giannino Traversi* és *Vittorio Ferreri* drámaírók.

**** Orosz ballerina a bécsi operában.** *Mossolova Vera* kisasszony, a *pétervári* opera prima ballerínája, aki budapesti vendégszerepléséből jó ismerőse a budapesti közönségnek, a bécsi udvari operában is fel fog lépni a napokban. *Mossolova* kisasszonnyal *Obuchov* férfitáncos is fellép, aki szintén tagja volt a budapesti operában vendégszereplő orosz balet-társaságnak.

**** Vendégszereplés.** *Kunhegyi Miklós* társulata ez idő szerint Cegléden működik. A jövő kedden *Cseledei Rózi*, a Horváth-féle színi iskola tehetséges végzett növendéke fog vendégszerepleni a társulattal s a *Hőfelné* kében lép föl, amelyben *Heléna* szerepét játszza.

**** Alfréd Capus új darabja.** *Alfréd Copus*, a párisi *Figaro* ismert dolgozó-társa, új négyfelvonásos vígjátékot irt, mely a jövő évadban a *Theatre des Varietésben* fog bemutatásra kerülni.

**** A betöltött Cyrano de Bergerac.** *Edmond Rostand* híres darabjának, a *Cyrano de Bergerac*-nak különös kalandja támadt *Konstantinápolyban*. A török kormány, amelynek politikai gondjai közepette ityenne is akad ideje, megütötte a *Rostand*-darab előadását és pedig azaz a megokolással, hogy „torradalmi természetű”. Hogy ezt európaszerte senki észre nem vette!

**** Színházak műsora.** *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *Hamlet*. Kedden: *Demimonde*. Szerdán: *A jó falusiak*. Csütörtökön: *A megboldogult*. Pénteken: *Rosenkranz és Gildenstein*. Szombaton: *A bor*. (Utolsó előadás. — Június 16-ikától augusztus 31-ig a színház zárva lesz. *M. kir Operaház.* Hétfőn: nincs előadás. Kedden: *A Rajna kisse*. Szerdán: nincs előadás. Csütörtökön: *A Walkür*. Pénteken: nincs előadás. Szombaton: *Siegfried*. Vasárnap: *Carmen* (mérsekkelt hely-árrakkal).

Népszínház. Hétfőn: *Cirkuszélet*. Kedden: *Milliók a hó alatt*. (Elsőszor.) Szerdán: *Milliók a hó alatt*. (Másodszor.) Csütörtökön: *Milliók a hó alatt*. (Harmadszor.) Pénteken: *Lili*. Szombaton: *Milliók a hó alatt*. Vasárnap: *Milliók a hó alatt*.

Víg-színház. Hétfőn: *Aranykakas*. Kedden: *Csak párosan!* Szerdán: *Ocskay brigadéros*. Csütörtökön: *Csak párosan!* Pénteken: *Pézt vagy életet*. Szombaton: *Coralie és társa*. Vasárnap: *Csak párosan!*

Magyar Színház. Hétfőn: *A denevér*. Kedden: *Szulamit*. Szerdán: *A denevér*. Csütörtökön: *New-York szépe*. (Turchányi Olga vendégszereplésével.) Pénteken: *Az írek*. Szombaton: *New-York szépe*. (Ledószky Gizellának és szezonban utolsó fellépésével.) Vasárnap: *Az írek*. (Szojer Ilonkának és szezonban utolsó fellépésével.)

Fővárosi nyári színház. Hétfőn: *A denevér*. Kedden: *A denevér*. Szerdán: *A három testőr*. Csütörtökön: *A jobarádok*. Pénteken: *Orpheus a pokolban*. Szombaton: *Cyrano de Bergerac*. Vasárnap délután: *Dr. Szeleburdi*. Este: *Tündérlak Magyarharbon*.

**** Hangverseny a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó ma este fél 9 órakor házigangversenyt rendez és közvetít előfizetőinek szórakoztatására. Közreműködnek a hangversenyen: *Fátyol Klára*, *Kranmer Etelka*, *Leopold Franciska* és *Márkus Aranka* urhölgyek, *Kytká Ernő*, *Ney Bernát* és *Rónay Ódán* urak. A hangverseny után 10 óráig az est folyamán érkezett híreit és táviratit olvastaja fel a szerkesztőség, 10 óráig 11-ig pedig cigányzene átvitel lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Emko- és az Elite-kávéházból közvetít a Telefon Hirmondó.

MŰVÉSZET.

□ **Rodín a Művészetéről.** Rodín, a franciák kitűnő művésze a *Nouvelle Revue* legutóbbi számában a következőket mondja el a művészeti hitvallásáról:

— A festők már évek óta felhagytak vele, hogy a természetet utánozzák. A helyett, hogy a természet-adta benyomásokat használnák föl, majd ennek, majd amannak a mesterek szabályait magyarázgatják. Mikor a akadémiák nem akart fölvenni tagjai közé, hozzáfogtak a munkához. Tanulmányoztam az ókoriakat, a középkoriakat s végül visszatértem az egészséges és vidító természethez. Eleinte haboztam, de minél inkább beláttam, hogy az igazsághoz és szabadsághoz vezető uton járok, annál biztosabban haladtam. En egyszerűen lemásolom a természetet, vérmérsékletem szerint magyarázom, nem akarom a kompozíció szabályai szerint elrendezni. Megfigyelem, megértem s úgy fogom föl, ahogy tényleg van. A természet önmagát komponálja. És ez a kompozíció sokkal szebb, mint az, mely emberi törvényeknek van alávetve. Az én szabályom az, hogy a mintának meg kell hagyni természetes mozdulatait, mert ebben van az élet és a szépség. A konvencionális pózok, melyekkel az iskolákban dolgoznak, okai az akadémikus merevségnek és hidegségnek. Ezek a pózok megbontják a természet egyensúlyát és harmóniáját...

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Osztályülés az Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia második filozófiai, társadalom- és természetudományi osztálya e hónap 10-ikén, hétfőn délután öt órakor tartja meg június havi rendes ülését.

○ **Torkos László.** Ez a jeles poéta, akinek ifjú korában még a romantikus világ járta az irodalomban s aki akkor méltó feltűnést keltett maga is a *Kigyóör* című regényes vígjátékával: elszenvedte mindazoknak a rajongó lelkeknek tragédiáját, akik minden érzsükkel hozzánőttek valamihöz, amin az idő kegyetelenül keresztül lépett. Ő mindig romantikus lélek volt, ma is az: féltékeny hallgatót tehát a változott időkben s legfőképpen egy-egy mély érzésű, formájával kiváló verse árulta el, hogy Torkos László most is a régi poéta, a régi rajongó. De valami mélyszépséges féltékenység még a kisebb versek irásától is visszatartotta. Azt a jól megérdemelt tiszteletet, melylyel tisztá költészetének kedvelői megajándékozták: féltékenyen óvta, soha kockára nem tette. S az izlés változásától való féltelmében még azt a régi vágyát is folyton altatgatta, mely arra ösztökölte, hogy írja meg *Hatvaninak*, az ördögös debreceni professzornak históriáját. Oh talán nem is kell már a mai kornak Hatvani! S ha kell, talán csak egy humorban felolvasott, regényességében megkoppasztott Hatvanit fogad el! Így lépélődhetett Torkos László — és mégis megírta Hatvani históriáját humoros éposznak, tizenkét énekben. De egyszerűen megható, ahogy merészségét a spiritizmus dívatba jövetelével menti. Mintha csak azért írhatna ma Hatvaniról, mert u ra mozdulnak a szellemek és — kópognak. Azt mondja Torkos a prólógusban, hogy

Pénzdarab forgása, asztal kopogása
Földet s földöntúlit ismét egybeköt,
Szellemidézésnek izgató varázsa
Újra erőt vett a szellemek fölött.
Soknak nem is izlik másképp vacsorája,
Csak ha egy-két ösét meghívhatja rája.

Most — most ő is mer Hatvaniról írni. S megírta tizenkét énekes époszát, amelytől csak azt a legfőbb dicséretet kell megtagadni, mintha a debreceni professzor alakja immár klasszikusan be volna állítva az irodalomba. Nem, ezzel tovább is adósunk marad az irodalom. De egyébként minden dicséret megilleti a kitűnő poétát. Kedves, romantikus történet keretében, sok humorral, finomán és költői formában hozza elének Hatvani professzort s az olvasó, ha nem is érzi belőle azt a misztikus varázst, mely a legenda Hatvanijából kiárad, de ebből az époszból legalább is megszereti. Ártatlanabb, kedvesebb, rokonszenvesebb a Torkos László Hatvanija, s hogy csak ilyen, talán a poéta féltékenysége miatt van, aki a mai időben nem mert nagyon regényes és nagy misztikus lenni. Fialat korában Torkos is másképp írta volna meg époszát. Talán nem is époszban írta volna meg. De munkája így, ahogy van, számot tesz, s akik Hatvani irodalmi alakját keresik, ezt a munkát nem fogják mellőzni. Az értékes éposz Hornyánszky Viktor nyomdájából került ki. Ára nincs feltüntetve. (K.)

○ **Álom és való.** Néhány tárcát és egyéb apróságot gyűjtött egybe ilyen című kötetében *Borovics Gizella*. A tárcák figyelemreméltó kísérletezések, az apróságok közül az ator-zmak nagyon gyönyörűek. A kötet *Barta Lajos* kiadása, ára 2 korona 40 fillér.

EGYESÜLETEK.

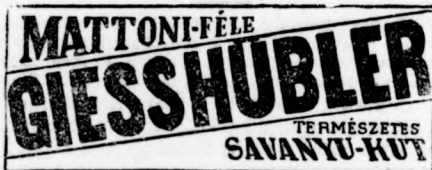
(A **Stefánia Festi Szegény Gyermekkörház-Egylet**) ma tartotta 62-ik évi rendes közgyűlését **Morlin Imre** alelnök vezetésével. A belügyminisztert **Förny Ferenc**, a közoktatásügyi minisztert dr. **Tóth Lajos** osztálytanácsost, a székesővárost **Schermann Adolf** tisztviselő képviselte.

Az elnök megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket és röviden vázolta az egylet eredményes működését. Nem csekély büszkeséggel említi fel, hogy jelentős az egylet évi működéséről. Az intézetet a gyermekgyógyászat hazánkban a Stefánia-egylet alapította meg s ugyancsak az szolgáltatja a gyermekgyógyászat szakembereit, az összes hazai kórházaknak. **Halász Dezső** titkár tette meg ezután az 1900. évi folyamán 16.125 beteg látogatta, az intézet ágyain 792 beteg részesült ingyenes ápolásban. Az egylet évi tennivalói, 1899. óta összesen 449,660 bejáró beteg látogatta az intézetet.

Majd **Bókay János** igazgató-őorvos tett részletes jelentést az intézet betegforgalmáról, az előfordult betegségekről. Az egylet múlt évi kiadása 89.233 K. 89.452 K. bevételét szemben. Az egylet vagyona 700.490 K. A jelentések tudomásul vétele és a telmentvények megadása után a közgyűlés véget ért.

(A **Budapesti poliklinikai egylet**) folyó hó 16-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlést a váci-utcai új városháza közgyűlési tárgyaló termében.

Nyíltér.

KÁPOSZTAREPCÉT

és bányai repcét idei termésűt, már most veszünk természetesen minden állomáson a legjobb árakon és előnyös feltételek mellett a bevett terület szerint és mennyiség szavatosság nélkül. Szives ajánlatokat kérnek:

Reich Jenő és társa, gabonakereskedők,
Budapest, Károly-körút 3. szám.

Utolsó Hónap
Concordia Sorsjegyek a 4 kor.
Főnyeremény **30.000 korona** ajándék
Fuchs H. bankháza IV. Egyetem-tér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

Alagi lövészversenyek. Szép közönség jelenlétében folyt le ma az Urlovas szövetség első nyári meetingének harmadik és utolsó napja. A program jó és változatos sportot ígért, mely ígértet be is váltotta. A Gyömrői akadályversenyben három ló indult és így **Tudor**nak nem volt mit vernie. Feltartva győzött **Jeszénice** ellen. Részes kőtűr. A svábhegyi gátversenyben szép finisht vívott **Paragraf** és **Peninsular**, mely végül holtversenyt eredményezett. Az eladók gátverseny handicapjában sajnos, baleset történt. **Megaera** az utolsó gátnál elbukott és lovasát maga alá temette. A ló lábát törte, lovasa **Rosack** súlyos agyrázkódást szenvedett. Az urlovasok közül két versenyt nyert **Stemere** és egyet-egyet **Krause** és **Szentkeresztly**.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladók versenye. Díj 1000 korona. Távolság 2000 méter. Geist G. Nyakas a (Krause) első, gróf Orsich P. Moderne-je (Mr. Brooke) második, Blaskovics Döntnök-e (Eltz) harmadik. Azután: Répost. Totalizátor: 10:66; helyrefogadás: I. 25:43, II. 50:64. Itélet: biztosan 1 h. — 2 h.

II. Gyömrői akadályverseny. Díj 1600 korona. Távolság 4900 méter. Miguel Brag. Tudor-ja (Rosack) első, Világhí Jeszenice-je (Antal) második, Geist G. Részes-e (Machan) harmadik. Totalizátor: 10:16. Itélet: könnyen 2 h. — rossz.

III. Svábhegyi gátverseny. Díj 1500 korona. Távolság 3200 méter. Jankovics B. Paragraf-ja (Szemere) és báró Szentkeresztly Peninsular-ja (Szentkeresztly) holtversenyben első, Mr. Brooke Bencéje (Pfeifer) harmadik, azután Kontár. Kontar orrvérzést kapott és feltartatott. Itélet: holtversenyben első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 10:20, 10:21. Helyrefogadások: I. 50:90, II. 50:86.

IV. Eladók gátverseny handicapja. Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Ifjabb Dávid Ede Gazar-uramja (Kapounek) első, Chernel Gy. Winifredje (Csompora) második, gróf Andrassy T. Döcsegye (Gutai) harmadik. Azután Trilla. Megaera elbukott. Itélet: 2 hosszal első, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:32. Helyrefogadások: I. 50:96, II. 50:118.

V. Kétéves nyeretlenek eladóversenye. Díj 1200 korona, távolság 1200 méter. Gróf Orsich P. Cunotator-a (Szeman) első, Mr. Brooke Nanghty Girl-je (Nyáray) második, Blaskovics E. Kindus-a (Fürst) harmadik. Azután Ede. Hajas, Mäskör, Prücsök, Donilány. Itélet: Félhosszal biztos első 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:70. Helyrefogadások: I. 50:76, II. 50:66, III. 50:62.

VI. Junaidi díj. Díj 1600 korona. Távolság 1600 méter. Jankovics B. Miosodája (Szemere) első, Geist G. Mr. Johnja (Krause) második, gróf Wenckheim D. Eszteleje (Pfeifer) harmadik. Azután Söhaj, Planétás, Prima, Magvető, Fülöp. Itélet: 1 hosszal biztosan első, holtversenyben második. Totalizátor: 10:28. Helyrefogadások: I. 50:80, II. 50:138.

Bécsi lövészversenyek. A bécsi derby-meeting ma utolsóelőtti napjának programját a 15.000 koronás Buacaner-verseny ékesítette. Nagyon érdekes lefolyása ez a verseny mindig, melynek győztes listáján egy Tokio is szerepel. Tavaly holtversenyt eredményezett a német derby-nyerő **Galifard** és **Miss Duncan** közt. **Galifard** akkor nem kevesebb, mint 20½ kilogrammot cedál **Miss Duncannak**. Különbösen érdekes volt ez a verseny ez idén mert a nevezettek között volt **St. Clófás**, a derby szenzációs harmadikja. **St. Clófás** meg is nyerte a versenyt még pedig 3 hosszal könnyen **Miss Duncan** és **Bombardier** ellen. A győztes evel a nyeresével fényes bizonyítást szolgáltatott, hogy harmadik helye nem volt véletlen és ez a Gyuzelme egyuttal szép fényt vet a derby-győztes **Carrasco** kiváló képességére.

A kétéves versenyében **Mayor** szép finish után leverte a már szép formát mutatót **Belvederet**, amely győzelmével jelentékeny versenyképességről tett tanuságot. A nap többi futamában a hü papirforma érvényesült, **Kegyí**, **Peregrinus**, **St. Clófás**, **Boa**, **Baltavár** és **Montezuma** mindannyian nagy favoritok voltak. Jó napjuk volt ma az amerikaiaknak, kik 6 verseny között ötöt nyertek, még pedig **Taral** és **Gray** kettőt-kettőt, egyet pedig **Ross**; az angolok közül csak **Adams** nyert egy versenyt.

Kitűnő formában vannak a Rohonczy-istálló lovai, minden startjék győzelemmel végződik.

A részletes eredmény a következő:

I. Kétéves verseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Springer G. Mayor-ja (Gray) első, Capt. George Belvedereje (Adams) második, Blaskovics E. Rossignolja (Cleminson) harmadik, azután Kithener, Chaitberor, Fantassin. Itélet: Biztosan egy hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Totalizátor: 10:65. Helyrefogadások: I. 50:96, II. 50:63.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona, távolság 1100 méter. Báró Uchtritz Zs. Kegyije (Taral) első, Mr. Lincoln Royal Plush-e (Bulford) második, Egyedi L. Beau Flis-e (Siack) harmadik, báró Springer G. Harpagonja (Gray) negyedik. Azután Diesó, Gay Lord Quer, Marc Aurel. Birói itélet: Könnyen egy hosszal első, négy hosszal harmadik. Totalizátor 10:29. Helyrefogadások I. 50:60, II. 50:59, III. 50:78. A győztest 6500 koronáért **Aresin Falton** löhadnyag vette meg.

III. Buacaner-verseny. Díj 15.000 korona. Távolság 3200 méter. Rohonczy G. St. Clófása (Gray) első, gróf Wimpfen S. Miss Duncan-a (Taral) második, Baltazzi A. Bombardierje (Ross) harmadik. Azután: Médiucs, Mary Diamond, Duenna. Itélet: Könnyen 3 hosszal első, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:21. Helyrefogadások: I. 50:74, II. 50:69.

IV. Hastings-verseny. Díj 4000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Uchtritz Zs. Boa-ja (Taral) első. Schosberger L. Ugyanax-a (Huxtable) második. Gróf Károlyi I. Szamóca-ja (Cleminson) harmadik. Azután: Cavatina. Itélet: Igen könnyen három hosszal első, fél hosszal harmadik. Totalizátor: 10:13. Helyrefogadások: I. 50:51, II. 50:52. A győztest 15.300 koronáért visszavásárolták.

V. Capo Galló-verseny. Díj 3000 korona. Távolság 1900 méter. Rohonczy G. Peregrinusa (Ross) első, Dréner A. Retourja (Jones) második, Péchy A. Davensberg (Taral) harmadik, azután Windsor. Itélet: 1 hosszal első, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:17. Helyrefogadások: I. 50:61, II. 50:82.

VI. Gátverseny. Díj 4000 korona. Távolság 2800 Hecceg Taxis M. Baltavárja első. Mautner V. Fenlődije (Buckenham) második Hecceg M. Corsicaja (Slinn) harmadik. Azután Redactor, Cabbage rose. — Itélet: négy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Totalizátor: 10:20. Helyrefogadások: I. 50:75, II. 50:112.

VII. Handicap. Díj 2000 kor. Távolság 1200 m. méter. Báró Harkányi J. Montezuma-a (Adams) első, Schindler L. Ninája (Gilchrist) második, gróf Bathány E. Oppositója (Ross) harmadik. Azután Hippokratés, Dianella, Praterstern, Satanella, Gega. Itélet: Igen könnyen 6 hosszal első, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:25. Helyrefogadások: I. 50:63, II. 50:62, III. 50:78.

A hamburgi derby-meetingnek a derby és a nagy díj mellett legérdekesebb versenye, a **Hansadíj** ma dőlt el. Mint egy táviratunk jelenti, a versenyt holtversenyben **Tuki** és **Regenwolke** nyerték meg. A verseny favoritja **Regenwolke** volt.

A részletes eredmény a következő:

Grosser Hansapreis. Díj 40.000 márká. Távolság 2200 méter. Gossier örnagy **Tuki** (Jones) első, Pappen Regenwolke (Toon) második, Binding R. Over Norton (Lynham) harmadik, azután Easter Monday, Coup-land, Palace of Truth, Daedalus, Lore. Totalizátor: 10:41. Tuki — 10:14, Regenwolke. Helyrefogadások: I. 20:40, II. 20:32, III. 20:40.

Autoulben ma dőlt el a nagy akadályverseny. **Calabrais** győzött **Caraiman** és **Klaw** ellenében. Mind a három francia ló. A versenyen jelen volt **Loubet** és felesége, továbbá **Waldeck-Rousseau** miniszterelnök és több más miniszter. A nagyszámú közönség lelkes ovációkban részesítette az elsőket. A versenyen két angol ló is futott. Totalizátor: 10:99. Helyrefogadások: I. 10:39, II. 10:38 és III. 10:51.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Szűneti beosztások.** A nyári szünetidő tartamára **Zsitvay Leó** törvényszéki elnök most beosztotta ki körirat alakjában a szolgálati beosztást a nyári: július—szeptember havi évszakra.

A beosztás szerint az elnökség vezetője lesz július 14-ig **Zsitvay**, július 15—31-ig **Lenk**, augusztus 1—25-ig **Czárán**, augusztus 26-tól **Zsitvay**. A vizsgálóbírói csoportoknál: **Drill Béla** bíró szabadságideje július 15-től augusztus 25-ig tart. Helyettese ezen időre **Saly Dezső**. **Saly Dezső** bíró szabadságideje augusztus 21-től szeptember 17-ig tart. Helyettese ezen időre **Drill Béla**. **Puscariu Gyula** bíró július 13-tól augusztus 14-ig van szabadságon. Helyettesíti **Drill Béla**. A vádtanácsban tanácselnök lesz: július 1-ig **Czárán**; július 1-től augusztus 1-ig **Ruttkay István**; augusztus 2-től szeptember 15-ig **Czárán**; szeptember 16-tól október 2-ig **Ruttkay**; október 2-től **Czárán**. A felelősségi tanácsban elnökül július 8-ig **Tóth Ernő**; július 9—31-ig **Sarkány József**; augusztus 1—2-ig **Gajzágó Manó**; augusztus 22-től **Tóth Ernő**. Az esküdtörvénységi tanácsnál július—szeptember hónapokban nincs ülészak. A szünet után az ülészak október 7-ik napján kezdődik. Az esküdtörvénységi elnöki teendőket július 14-ig **Zsitvay**, július 15—31-ig **Lenk**, augusztus 1—25-ig **Czárán**, augusztus 26-tól **Zsitvay** elnök látja el.

Az I. főtárgyaló tanács tárgyal július 1-től augusztus 4-ig. Elnök július 1—20-ig **Oláh**, bírák **Kürthy** és **Kiss**; július 20-tól augusztus 4-ig elnök **Lenk**, bírák **Szepessy** és **Kiss**. — Tárgyalási napok: Hétfő, szerda, péntek. A II. főtárgyaló tanács tárgyal augusztus 5-től augusztus 22-ig. Elnök **Cseke**, bírák **Czekelius**, **Doleschál**. Tárgyalási napok: kedd, esütörtök, szombat. A III. főtárgyaló tanács tárgyal aug. 18-tól szeptember 1-ig minden hétfőn, szerdán és pénteken. Elnökei felváltva **Szabó Géza** és **Olah András**. Bírák: **Kürthy** és **Szlavek**. A IV. főtárgyaló tanács tárgyal augusztus 13-tól szeptember 1-ig minden kedden, esütörtökön és szombaton. Elnöke **Bakonyi**; bírák **Richter** és **Adám**. Az V. főtárgyaló tanács július 1-jétől augusztus 4-ig keddi, esütörtöki és szombati napokon. Elnöke **Agorasztó**, bírák **Baráth** és **Pap**.

Sznetnap 1-től kezdve már működnek az I., II., III. és IV. főtárgyaló tanácsok. Az V. főtárgyaló tanács szeptember 17-ikén kezdi meg tárgyalásait.

A főtárgyaló tanácsok elnökeinek egyuttal meghagyta az elnök, hogy július 1-től szeptember 1-ig terjedő szüneti tanácsaikban csak foglyos ügyeket tüzzenek ki tárgyalásra, ha ilyen ügyek nem volnának, akkor sürgős természetű egyéb ügyeket is tárgyalhatnak.

A budapesti királyi ítélőtáblán ugyancsak ma jelölte ki az elnök a szüneti tanács tagjait. Július és augusztus havában a táblán egy egy tanács működik, amely 3 polgári és 3 büntető bíróból fog állani. A júliusi tanács tagjai a következők: **Vavrik** Antal tanácselnök, **Csiky József**, sáori **Szabó László**, **Végh József**, **Förny Ferenc**, dr. **Bucz Lajos**, **Erdőgh András**; az augusztusi tanács tagjai: **Frenreisz István** elnök, **Hanák Kólos**, dr. **Nyeiczkegy Antal**, dr. **Baumgarten Károly**, **Balonyi Imre**, **Zubovits Román** és **Erdőgh András** bírák.

§§ **Féltreértett ügyeszi intézkedések.** A budapesti kir. ügyészség vezetője, dr. **Geguss Gusztáv** főügyészihelyettes, a következő tartalmú átiratot intézte a budapesti ügyvédi kamara elnökéhez:

Értesültem, hogy azokat az intézkedéseket, melyeket a budapesti ügyészségnél az értesítések adása körül életbe léptettem, az ügyvéd körében többen féltreértettek. A féltreértés tulajdonképpen való tárgya az, hogy az ügyek előadójának nevét a segédhivatalokban nem mondják meg, mert hiszen az ügyek iktató számáról és arról, hogy azok el vannak-e már intézve, mindig akadály nélkül adnak értesítést.

Azért rendeltem el, hogy az előadó nevét kezelőtiszviselőim ne közöljék, mert az ügyesség szervezeti szabályainál fogva egységes lévén az ügyek előadója a hivatal mindenkor vezetője. Ez nemcsak alakilag van így, hanem a jelentékenyebb ügyekben — éppen azokban amelyekben leginkább szoktak az ügyvéd urak közbenjárni — tényleg az én körülményes utasításom szerint intézik el az ügyeket.

Teljességgel nincs tehát célja annak, hogy a kidolgozással megbízott ügyeszségi tagnak felvilágosításokkal szolgáljanak, csakugy, mint a hogyan nem lenne értelme annak, ha valaki az ügyvédi irodában nem a főnökhez fordulna sürgetésével és információval. De a következményeiben is kellemetlen lehetne a felekre az, ha a megbeszélés nem velem történik. Az ügy előadója véleményét egyik vagy másik irányban kifejezhetné és a fél vagy annak a képviselője meglepetés gyanánt vehetné azután, ha az ügy az előadó ur által kifejezett, de általam el nem fogadott állásponttól eltérő elintézésben részesül.

Közös célunk, az igazság kiderítése érdekében

M. Kir. Operaház.
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
Hamlet, dán királyfi.

Tragédia 5 felvonásban, írta Shakespeare, Fordította Arany János.
Személyek:
Claudius Szachvay
Hamlet Mihályfi
Horatio Pálfi
Polonius Vizvári
Laertes Horváth
Voltimand Narcisz
Lafabár Nádya B.
Güldenstern Fábán K.
Osrik Hetényi
Marcellus Hetényi
Gertrud Fáy Sz.
Ophélia Török I.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
A denevér.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták Hafner és Genée. Zenéjét szerzte Strauss János.
Személyek:
Eisenstein Ráthonyi
Rosalinda Szoyér
Frank Fűredi
Orlovsky Dóry
Ahréd Pichler
Falke
Blind
Adél
Frosch
Melanie
Dalnok Gy.
Giréth
Lodofsky
Horváth
Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
Az „Arany Kakas”.

Bobozat 3 felv. Írták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarosította Fái J. Béla.
Személyek:
Szikra Julis Haraszthy
Fürge Antal Hegedüs
Dachslmayer Szathmáry
Ersei Varsányi
Liza Rostagni
Horváth Gál
Kalmár P.
Góth
Tapolczai
Vendrei
Hajdó
Kazaliczky
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
Cirkusz-élet.

Operett 3 felvonásban. Írták: I. T. Tanner, W. Palings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerzte: Ivan Cayril és Lionel Monckton. Fordították: Fái J. Béla és Faragó Jenő.
Személyek:
Sir Wemyss Solymosi
Lady Diana Krecsányi
Dóra, leányuk Kúry
Roginad Raskó
Dikk Capel Szirmai
Gustave Marton
Biggs Kovács M.
Gaston Deli
Flobert Kovács K.
Drivelli
Drivellóné
Küry
Lucille
Albertoni
Radolf
August
Ujvári
Némédi
Németh Siposné
Bojár
Kápolnai
Kiss M.
Gondos
Ujvári
Nagy V.
Némédi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

URÁMA SZÍNHÁZ
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
A tánc.

Írta: Pekár Gyula. Zenéjét feldolgozta: Kern Aurél.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
A denevér.

Operette 3 felvonásban. Írták Hauffner és Genée. Zenéjét szerzte Strauss János.
Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Hétfő, 1901. június hó 10-én.
Bur-háboru.

Alkalmi életkép 3 felvonásban. Írta Feld Aurél és Zsoldos László.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Valódi Echo-Phonograph. teljes felszereléssel együtt 20 frt. gyönyörű megzenésített hengerek, drága frt 1.50, tres hengerek drága 80 frt. Szentegény Armin és Testvérei cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-kört 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.
A ki hegedűt, cimbalmot, harmonikát, mechanikát hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen Árjegyzéket Sternberg Armin és Testvérei cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 55. mely éeg minden cikkről külön illusztrált Árjegyzéket küld tel. jesen díjlanul.

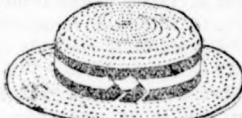
ŐS-BUDAVÁRA
Ma fényes kivilágítás mellett
remek új Varieté-műsor
Blanca de Roches, Amalia Stone, La belle Zarlina.
Mr. P. Batty medvecsoportja
és a többi különlegességekkel.

A m. kir. budapesti honvédkerületi zenekar hangversenye.
BEN ALY BEY varázsszínháza.
A **FOLIES CAPRICE** vendéglátója. — A moceattéri színpadon legyzen színelőadók. — Amerikai szentimentális rímek. — Híres kőművek. — Gyermekelőadás Horváth Medvecsoportja fellépéssel. — Bur zenekar.
Belépőjék 50 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér. Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.
A földalatti villamos vasút éjjeli 1 óráig közlekedik. Tartsanakoskál egész éjjel.

MAJUS-OKTÓBER.
Ásvány- és Iszapfürdő:
DARUVÁR,
SLAVONIÁBAN.

A cs. és kir. szab. délvonapálya állomása. Vastartalmu, forrás hőfok 42–50° C. Porcelán-, kő-, tükör-, iszap-, mozd- és villamos-fürők. Sikeres gyógyítással bír az összes főbajknál. Már a római idők óta gyógyító, jóhatású fürdő, a szlovéniai közlegyek nyugvóhelyén, erdős magaslaktól körülvéve. A gyógyhelyiségek egy remek, árnyékos sétány közepén fekszenek. A fürdőpark, fürdői szálloda és az összes lakhelyiségek acélteljeszettel világítottak. Kiváló, előkészített ételrendelés. Az elő- és utóéjszakai alkalmával tetemes arányban. Prospektusokkal és felvilágosítással szivesen ingyen és bérmentve szolgál a fürdőigazgatóság.

45
kr.
egy könnyű, elegáns szalmakalap, finomabb 65 krajcár, át-tört 75 kr. Ismétlődőnek áronként.

KERTÉSZ PÁL
kalap- és uridivat raktára
Budapest, Kerepesi-ut 44.

Szabadalom.

A m. kir. belügyminiszterium által 1900. évi március hó 21-én 28722. szám alatt jóváhagyott alapvetésként szerzői jogi jogok és tagjai fölött joggyakorlati gyakorlati Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők Testülete

tagjait, kik szonkivül a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter foglyomi főnőhatósága alá is tartoznak, mindennemű szabadalmi és iparvédelmi ügyek elintézésére ajánlja.
A testület tagjai:
Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-ut 32. Bőcskegy Pál V., Fűrdő-utca 1. sz. Kalmár-Jakab (Kalmár J.) VII., Kerepesi-ut 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsai.) VII., Hotel Royal B. Meller Ernő VII., Erzsébet-kört 13. Neufeld Armin VIII., József-kört 8. sz. Schön Filipp (Schön F.) VII., Erzsébet-kört 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-ut 32.

LUSER L. féle TURISTA-TAPASZ.

Hídtelen és gyorsan ható szer tyakszem, szemécs és a hely, valamint a csukák békénygyógyászat, továbbá mindenféle bőrszerru-sodás ellen. A károsító jel-tilás val-lalatt.
Központi szék. raktár: **SCHWENK L.** gyógyszer. REIDLING-BÉCS.
Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellékelt véd-jeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell.
100 1 doboz ára kor. 1.20. 0000
Videkre kor. 1.00 előzetes befizetése mellett bérn.
Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

„Miskolci Hitelintézet” áru- és terményraktáraiban
az ez ideig
IX. évi gyapjувásár
beraktározással egybekötve
1901. június hó 19-ik napján tartatik.
Részletes felvilágosítással szivesen szolgál
a „MISKOLCI HITELINTÉZET”
részvénytársaság igazgatósága.
Utányomat nem díjaztatik.

„The Gresham”
életbiztosító-társaság Londonban
Magyarországi fiók:
Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.
a társaság házában.
A társaság vagyona 1899. decem-ber 31-én ————— kor. 177,060,451.—
Évi bevétel biztosítások és kamat-ból 1899. évi december 31-én ————— 30,835,871.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szorzatok, valamint visszvár-szárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ————— 383,793,872.—
Az 1899. évben a társaság 5838 kőtvényt állított ki ————— 56,097,103.—
Összeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtáblá-talokkal, melyek alapján a társaság kőtvényeket ki-állít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet főlkja Budapesten, vala-mint ennek ügynekei a fiók minden nagyobb váro-sában.

Titkos betegségek
mindennemű impotentiát meg idős embereknél is meglegelő sikerrel, alapo-sz gyogyas.
med. univ.
Dr. Fabinyi
v. körházi orvos, specialista aly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredményrel alkalmazott számos évi körházi gyakorlatában.
Ez az siker folytán hon-orárium utólag is szet-hető. Levelekre díjlanul válasz: kívánatra gyogyasok. 18978
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-kört 12. I. em.
Bejárta a léposnék. Külön váróterem.
Rendel: d o 9-9-ig este 6-8-ig

Legjobb Szegedi Szakácskönyv.
Megjelent a **Szegedi Új Szakácskönyv.**
Írta: **Szekula Teréz.**
Ötödik bővített és javított kiadás.
Ára kemény kötésben 4 korona. Az összeg előzetes beküldése után bérment szállítás.
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

10.000 használt és új teljesen felvasalt **ajtó és ablak**
minden nagyvárosban nagyon ol-son kapható Wiener A. utó-dánál Károly Utca 123., a régi vármál szomben.
Zongora
Kramer-féle, kitűnő hangju, in-tyúsan előd. Megtekinthető déltán 2-5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.
Zongora, rövid, keresztúros, kevésbé használt, díszes. Kiválóan 250 Kerepesi-ut 64. I. emelet. Csak ca 90. sz. III. em. ajtó 12. Meg-tekinthető csak reggel 8-9-ig.
Zongora
felelt, keresztúros, kevésbé használt, díszes. Kiválóan 250 Kerepesi-ut 64. I. emelet. Csak ca 90. sz. III. em. ajtó 12. Meg-tekinthető csak reggel 8-9-ig.

WALLA JÓZSEF
Mozaik és cement-árugyára
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13. sz.

A hét színházi mősora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Kedd	Demimonde	A Rajna kincse	Csak párosan	Milbók a hó alatt	Szulamit
Szerda	A jó falusiak	Nincs előadás	Ocskay brigadéros	Milbók a hó alatt	A denevér
Csütörtök	A megboldogult	A Walkur	Csak párosan	Milbók a hó alatt	New-York szépe
Péntek	Rosenkranz és Güldenstern	Nincs előadás	Pényt vagy életet	Lili	Az ikrek
Szombat	A bor	Siegfrid	Coralie és Tsa.	Milbók a hó alatt	New-York szépe
d. u. Vasárnap este		Carmen	Csak párosan	Vizsgálati-előadás Milbók a hó alatt	Az ikrek

Granit-terazzo, Betonirozások, Medencék, Csatornázások, Szőkőknak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő-lemezek,

Kerámít-lap, Mozaik-lap à la Mett-lach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyegzet-nádszövet, Tűzálló téglá, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árúk.

